

**FINANCIAL RESTRUCTURING AND ITS CO-APPLICABILITY IN THE PROCESS OF
CONCORDATUM****

Doç. Dr. Ersin ERDOĞAN***

Selin YEŞİLDAL****

ÖZ

15 Ağustos 2018 tarihinde, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından 30510 sayılı Resmî Gazete’de “Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik” yayımlandı. Yönetmelikle birlikte Finansal Yeniden Yapılandırma (FYY) uygulamasında Türkiye’de yeni bir dönem başlatıldı. Bu çalışmada yeni dönem FYY uygulaması hakkında detaylı bilgi verilmiş, ardından bu kurum ile 2004 sayılı İcra İflas Kanunu’nda (İİK) düzenlenen Konkordato arasındaki ilişki incelenmiş ve son olarak bu iki kurumun birlikte uygulanıp uygulanamayacağı hususu tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yeni İstanbul Yaklaşımı, Finansal Yeniden Yapılandırma, Konkordato.

ABSTRACT

“The Regulation on Restructuring of Loans Owed to Financial Sector” was promulgated in the Official Gazette 30510 by Banking Regulation and Supervision Agency on the date of 15 August 2018. With the regulation, a new period of Financial Restructuring implementation has been initiated in Turkey. In this study, detailed information regarding the new period of Financial Restructuring was given, and then the relationship between this institution and the Concordatum regulated in Bankruptcy and Enforcement Law No. 2004 examined, and lastly the question of whether these two institutions can be applied together was discussed.

Keywords: New Istanbul Approach, Financial Restructuring, Concordat.

* (Araştırma Makalesi, Geliş Tarihi: 03.12.2021/ Kabul Tarihi: 19.12.2021).

** Bu makale Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından 25 Ekim 2021 tarihinde düzenlenen ‘IV. Ticaret Hukuku Uluslararası Sempozyumu’nda sözlü özet olarak sunulmuştur.

*** Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Anabilim Dalı, eerdogan@ybu.edu.tr, ORCID ID:0000-0002-7439-0780.

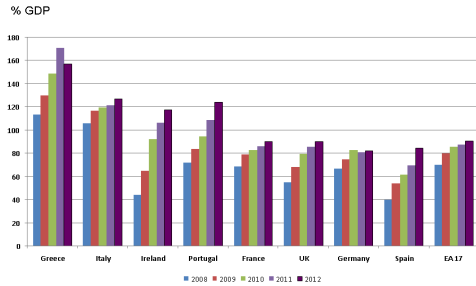
**** Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, yesildalselin@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5655-4358.

Atıf/ Citation: **Erdoğan, Ersin & Yeşildal, Selin** (2021), “Finansal Yeniden Yapılandırma ve Konkordato Sürecinde Uygulanabilirliği”, TFM, C: 7, S: 2, s. 285-314.

GİRİŞ

Küreselleşme, ülkelerin sahip olduğu maddi ve manevi değerlerin milli sınırları aşarak diğer ülkeleri etkilemesini ifade eden¹ 1990'lı yıllardan itibaren bilim insanlarının önem verdiği ve çalışmalarında kullandığı kilit bir kavramdır². Bu kavram dar anlamıyla ve maddi açıdan ele alındığında kavramın finans piyasasını etkileyen bir durum olduğu açıktır³. Finansal küreselleşme ise ulusal finans piyasaları arasındaki sert çizginin yumuşayarak zamanla yok olması ve ulusal finans piyasalarının rekabete açılması olarak tanımlanabilir⁴. Şüphesiz bu yüzdendir ki, yabancı bir ülkede meydana gelen bir kriz, ülke sınırlarını aşması nedeniyle küresel ekonomiyi etkileyerek ekonomik krize hazırlıksız yakalanan diğer ülke ekonomilerinin de zarar görmesine neden olmaktadır. Örneğin, 2008 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde başlayan ve mortgage krizi olarak nitelendirilen ekonomik kriz, dünya üzerindeki pek çok ülkeyi olumsuz yönde etkilemiştir.

Debt to GDP Ratio for Selected European Countries

Şekil: Bazı Avrupa Ülkelerinin 2008 Krizi Sonrası Kamu Borçlarının GDP'ye Oranı-Kaynak: Eurostat

¹ **Aydemir, Cahit/Kaya, Mehmet** (2007), 'Küreselleşme Kavramı Ve Ekonomik Yönü', Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, C: 6, S:20, s. 266, <<https://dergipark.org.tr>>, s.e.t. 13.01.2021.

² **Aydemir/Kaya**, s.261.

³ **Aydemir/Kaya**, s.264.

⁴ **Karaca, S. Serdar** (2010), 'Uluslararası Sermaye Hareketleri ve Kriz Sonrası Görünüm', Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, S:1, s. 158.

Nitekim, krizlerin reel sektör ve mali sektörü olumsuz yönde etkilemesini önlemek ve üretimde devamlılığı sağlayabilmek için gerek Türkiye'de gerekse yurtdışında hem maddi hukuk alanında hem de külli takip hukukunda birtakım düzenlemeler yapılmıştır⁵. Bu düzenlemelerin nihai amacı reel sektörü iyileştirirken mali sektörü korumak; firmaların geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri için külli icra dışı veya külli icra içi kurumlar oluşturarak onları ekonomik bir değer olarak ayakta tutmaya çalışmaktır.

Önemle değinmek gerekir ki, bilindiği üzere COVID-19 olarak adlandırılan "Yeni Koronavirüs Hastalığı" nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart 2020 tarihinde "Pandemi" ilan edilmiştir⁶. Pandeminin ilanı, virüsün yayılmasını önlemek amacıyla dünyada alınan önlemler neticesinde "Gıda ve sağlık gibi temel ihtiyaç sektörleri dışında her türlü tüketim ve yatırım harcamaları azalmıştır."⁷ Salgının neticeleri dünyada daha önce görülmemiş ekonomik bir krize neden olmuştur⁸. Salgının mevcut durumdaki seyri, dünya genelinde salgın nedeniyle gerçekleştirilen üçüncü hatta dördüncü kapanmalar da dikkate alındığında dünya ekonomisinin büyük bir küresel krizle karşı karşıya kaldığı/kalacağı açıktır.

Bununla birlikte, salgının global ekonomi üzerindeki etkileri dikkate alındığında kanaatimizce yakın gelecekte şirket kurtarma yöntemlerine başvurular kayda değer bir şekilde artacak ve

⁵ **Budak, Ali Cem/Yağcı, Mustafa Okan** (Mart 2020) 'Konkordato ve Finansal Yeniden Yapılandırma', Bankacılar Dergisi, S:112, s.17-18.

⁶ **T.C. Sağlık Bakanlığı**, Covid-19 Bilgilendirme Platformu <<https://covid19.saglik.gov.tr>>, s.e.t. 08.04.2021.

⁷ **Eğri, Taha/Doğaner, Ayça** (2020) 'Covid-19 ve Ekonomik Kriz: Kobiler Özelinde Bir Değerlendirme ve Politika Önerileri', İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Sosyal Bilimler Özel Sayısı, S: 37, s. 132.

⁸ **Eğri/Doğaner**, s. 143.

başvuruların artması yeniden yapılandırma kurumlarında iyileştirme yapılmasını zorunlu kılacaktır.

Bu çerçevede çalışmamız, konkordatonun aksine alacaklıların aktif rol aldığı Finansal Yeniden Yapılandırma (FYY) uygulaması hakkında uygulayıcılara bilgi vermek ve bu uygulamanın küllî takip hukukunda yer alan konkordato kurumu ile ilişkisini açıklığa kavuşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Ayrıca çalışmada yeniden yapılandırma kurumunda yapılması gerektiğini düşündüğümüz iyileştirmelere de işaret edilmektedir.

Belirtmek isteriz ki, çalışmanın birinci bölümünde, FYY müessesesinin tarihi gelişimi ele alınmış; ikinci bölümde “*Yeni İstanbul Yaklaşımı*” istatistiksel raporlar dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde ise, FYY, kanuni düzenlemeler ve çerçeve anlaşmalar kapsamında tartışılmış, FYY başvuru usulünden, yeniden yapılandırma müzakere sürecinden ve müzakere sürecinin sonuçlarından bahsedilmiştir. Esasen bu kısma kapsamlı olarak yer verilmesinin temel gerekçesi, FYY konusunda bilimsel makale şeklindeki çalışmaların azlığı dolayısıyla, son bölüm hakkında okuyucunun değerlendirme yapabilmesine imkân tanımaktır. Son bölümde ise, FYY’nin konkordato ile ilişkisi açıklanarak, iki kurumun birlikte uygulanıp uygulanamayacağı meselesi ele alınmıştır.

I. FİNANSAL YENİDEN YAPILANDIRMA UYGULAMASININ TARİHİ GELİŞİMİ

A. GENEL OLARAK

FYY, katma değer yaratmasına rağmen mali kesime olan borçlarını geri ödeyemeyen işletmelerin ticari kredi borçlarının, alacaklı kuruluşlar tarafından süre ve/veya miktar olarak yeniden düzenlenmek, gerektiğinde ek krediler kullanılmak suretiyle borçlu işletmelerin üretime devam etmesine olanak sağlarken, mali kesimin de alacaklarını tahsil etmesine imkân tanıyan⁹ “*iktisadi ve hukuki*” bir kurumdur. Kısaca ifade etmek gerekirse, FYY’nin asıl amacı, işletmelerin mali sektöre olan borçlarının yeniden düzenlenmesi suretiyle onlara ekonomik varlıklarını muhafaza ederek iflastan önce bir çıkış yolu göstermektir.

İç hukukumuzda yer alan çözümlerden 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nda (İİK) düzenlenen Konkordato ile Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması kurumları her ne kadar reel sektörün iyileşmesine yardımcı olabilecek olan kurumlar olsa da mali sektör tarafından bu kurumlar yeterli bulunmamakta, alacaklılarının büyük bir kısmı rehinli olan mali sektör/kredi kuruluşları büyük oranda kendilerinin söh sahibi olduğu FYY sürecinden faydalanmayı tercih etmektedir.

B. TARİHİ GELİŞİM

Uluslararası alanda finansal yeniden yapılandırmanın ilk örneği sivil bir kuruluş olan *Bank of England* tarafından başlatılan “*Londra Yaklaşımı*”

⁹ **Türkiye Bankalar Birliği** (Haziran 2002) (Pelin Ataman Erdönmez tarafından derlenmiştir.), ‘Finansal Yeniden Yapılandırma Programı’, Bankacılar Dergisi, S:41, s. 13; Türkiye Bankalar Birliği (2019), ‘Finansal Yeniden Yapılandırma

Çerçeve Anlaşma Büyük Ölçekli Uygulama’, s.2, <<https://www.tbb.org.tr>>, s.e.t. 27.03.2021.

olarak kabul edilmektedir¹⁰. Londra yaklaşımının ortaya çıkmasının nedeni, 1970'lerin ortalarında İngiltere'de yaşanan ekonomik durgunluktur¹¹.

Finansal Yeniden Yapılandırma, diğer gelişmekte olan ülkeler gibi Türkiye tarihinde de ekonomik krizlerden sonra dile getirilmeye başlanan¹², Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından uygulamaya konulan, günümüzdeki kanuni dayanağı ise son düzenlemeler uyarınca Bankacılık Kanunu'nun Geçici 32. maddesi olan bir uygulamadır.

Türkiye'de yeniden yapılandırmaya ilişkin yapılan ilk çalışma 2001 krizinden sonra TBB tarafından uygulanan sistemdir. Bu sistem literatürde "İstanbul Yaklaşımı" olarak kabul edilmekte olup İstanbul Yaklaşımının oluşturulmasında Londra Yaklaşımından esinlenilmiştir¹³. Sistem daha sonra kanunlaştırılarak, 30 Ocak 2002 tarihinde kabul edilen 4743 sayılı "Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ve bu kanunun 2.maddesi uyarınca çıkarılan "Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik" ile birlikte resmi olarak Türk hukukuna girmiştir¹⁴.

İkinci olarak, 2006 yılında Türkiye'de artan enflasyon ve piyasalarda meydana gelen cari açık o dönem ekonomisini ciddi anlamda etkilemiş¹⁵, bu olumsuz etkiler ise "Anadolu Yaklaşımı"nın ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu kapsamda,

31.01.2007 tarih ve 26420 sayılı Resmî Gazete'de BDDK tarafından, hukuki dayanağı 5569 sayılı Kanun olan "Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik" yayımlanmıştır¹⁶.

Altı çizilmelidir ki, 4347 ve 5569 sayılı kanunların nihai amacı, bankalar ve diğer malî kurumlardan kredi alan işletmelerin malî kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerini sağlamak, başka bir ifadeyle mali sektörün hemen hemen hepsi rehinli olan alacaklarını tahsil etmesine hizmet etmektir. İki farklı kanun kapsamında ve farklı dönemlerde yürütülen FYY uygulamalarının ortak noktası reel ve mali kesimin çıkarlarını ayrı ayrı korumakla birlikte, firmaların istihdama katkıda bulunmaya devam etmelerine hizmet etmek ve firmaların ülke ekonomisine tekrar kazandırılmasını sağlamaktır¹⁷.

Ekonomik krizler, yeniden yapılandırma kurumuyla benzer amaca hizmet eden ancak borçlunun bir teklif ile alacaklıya gittiği bazı kurumların da İİK'ye eklenmesi sonucunu doğurmuştur. Bu kapsamda, 2003 yılında 4949 sayılı kanunla "mal varlığının terki suretiyle konkordato" ve "iflasın ertelenmesi" kurumları; 2004 yılında ise 5092 sayılı Kanunla, "uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırma" kurumu İİK'ye dahil edilmiştir¹⁸. İflasın ertelenmesi kurumu uygulamada yarattığı sorunlar ve kurumun kötüye kullanılması nedenleriyle 28.02.2018 tarihli

¹⁰ Koç, Selahattin (2010) 'Finansal Yeniden Yapılandırma: İstanbul Ve Anadolu Yaklaşımları, Sonuçları', Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, C: 11, S: 1, s.39.

¹¹ Koç, s. 43.

¹² Erten, Alper Efe (2006) 'Mali Durumu Bozulan Sermaye Şirketlerinin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması' (Yüksek Lisans), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. iii.

¹³ Koç, s. 44.

¹⁴ Erten, s. iii.

¹⁵ Gürçal, Semra, 'Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılmasında Yeni İstanbul Yaklaşımı', Özgün Law Firm, <http://www.ozgunlaw.com/tr>, s.e.t. 13.01.2021.

¹⁶ Koç, s. 48.

¹⁷ Koç, s. 49,53.

¹⁸ Erten, s. iii.

7101 sayılı kanunla İİK’de yapılan değişiklikle kaldırılmış ve yine bu kanunla konkordato hükümleri yeniden düzenlenmiştir¹⁹. Bu aşamada değinmek gerekir ki, yürürlükte olduğu süreçte dahi iflasın ertelenmesi kurumu bir yeniden yapılandırma uygulaması olarak değil geçici bir tedbir olarak kabul edilmekteydi²⁰.

Ayrıca ifade edilmelidir ki, FYY uygulamasının hukuki dayanağını oluşturan kanunlar belirli bir süre içinde uygulanmak için yayımlanan süreli kanunlardır. Dolayısıyla, 4347 ve 5569 sayılı kanunlara dayanılarak çıkarılan yönetmeliklerin günümüzde uygulanması mümkün değildir. Bu nedenle firmaların ekonomik durumlarının kötüye gitmesini engellemek, kredilerin geri ödemesinde yaşanacak sıkıntıları önlemek ve işletmelerin de üretimlerine devam edebilmeleri amacıyla 15.08.2018 tarihinde, 30510 sayılı Resmî Gazete’de “*Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik*” yayınlanmıştır²¹. Bugün FYY’ye başvurmak isteyen firmalar; 19.10.2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun 93’üncü, 96’ncı ve Geçici 32’nci maddelerine dayanılarak hazırlanmış olan 2018 yılında Resmi Gazete’de yayımlanan “*Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik*”e tabidir.

C. YENİ İSTANBUL YAKLAŞIMI

“*Yeni/İkinci İstanbul Yaklaşımı*”²² olarak adlandırılan FYY uygulaması için 2019 yılında TBB tarafından iki farklı FYY Çerçeve Anlaşması hazırlanmıştır. Bunlardan biri TBB tarafından 9 Ekim 2019 tarihinde yayımlanan “*Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Büyük Ölçekli Uygulama (FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama)*”, diğeri ise 8 Kasım 2019 tarihinde yayımlanan “*Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Küçük Ölçekli Uygulama*”dır (FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama).

Güncel olarak, 2021 yılının temmuz ayında, TBB tarafından, “*8 Temmuz 2021 tarihli Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Büyük Ölçekli Uygulama ve Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Küçük Ölçekli Uygulama*” adlı çerçeve anlaşmalar yayımlanmıştır.

Önemle ifade etmek gerekir ki, 8 Temmuz 2021 tarihli Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından onaylanmasına rağmen halihazırda yürürlükte değildir. Bununla birlikte, Rekabet Kurumu’na “*menfi tespit/muafiyet*” başvurusunda bulunulmuş²³ olup onay süreci (25.11.2021 tarihi itibarıyla) devam etmektedir. Sonuç olarak, Rekabet Kurumunun muafiyet onayını vereceği tarihe kadar 2019 tarihli Çerçeve Anlaşmalar yürürlükte olmaya devam edecektir²⁴.

¹⁹ **Özkes**, Muhammet (2018) ‘Elveda İflasın Ertelenmesi, Hoş geldin Konkordato’, Franchise Market Türkiye, S:5 s. 48-49.

²⁰ **Öztek**, Selçuk (Haziran 2005) ‘İflasın Ertelenmesi’, Bankacılar Dergisi, S:53, s.30.

²¹ **Kartal**, Mustafa Tevfik/**Binicioğlu Zengin**, Sinemis (2019) ‘Türk Bankacılık Sektöründe Kredilerin Yapılandırılması Açısından Bir Dönüm Noktası: Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik’in Muhtemel Etkileri Üzerine Bir İnceleme’, Yüksek Bilgili, Zeki (Editör), İşletme Ve Yönetim Bilimleri Uluslararası Kongresi,

22-23 Şubat 2019, İstanbul, s.12, <https://www.researchgate.net, s.e.t. 12.04.2021>.

²² **Gürçal**, Semra, ‘Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılmasında Yeni İstanbul Yaklaşımı’, Özgün Law Firm, <http://www.ozgunlaw.com/tr,s.e.t. 13.01.2021>.

²³ Türkiye Bankalar Birliği, Büyük Ölçekli Şirketler İçin Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Hakkında Kamuoyu Duyurusu 16 Temmuz 2021, www.tbb.org.tr, s.e.t. 28.11.2021.

²⁴ Büyük Ölçekli Şirketler İçin Kamuoyu Duyurusu.

Ayrıca ifade edilmesi gerekir ki, FYY'nin hukuki dayanağı olan 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun Geçici 32. maddesinin uygulanma süresi yine aynı madde uyarınca iki yıldır. Yani mükerrer 30836 sayılı Resmî Gazete'de 19.07.2019 tarihinde yayımlanan ilgili hükmün uygulanma süresi 19.07.2021 tarihinde sona ermiş olacaktı. Ancak Cumhurbaşkanı, bu süreyi iki yıl daha uzatma yetkisine sahip olduğundan, 15 Temmuz 2021 tarih ve 31542 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 4299 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı'yla, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun Geçici 32'nci maddesinin uygulanma süresi iki yıl daha uzatılmıştır.

II. YENİ İSTANBUL YAKLAŞIMINA İSTATİKSEL YAKLAŞIM

TBB'nin resmi internet sitesinde yayımlanmış olduğu istatistiksel raporlar incelendiğinde zaman içinde FYY başvurularında kayda değer bir artışın olduğu gözlemlenmektedir.

TBB'nin 2020 yılı Kasım ayında yayınlamış olduğu istatistiksel rapora göre, FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama Yeniden Yapılandırma 119 firma ve 23,8 milyar TL olmuştur. *“Ekim 2019-Kasım 2020 dönemi içinde, FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama kapsamına 287 adet firma (120 grup) alınmıştır. Kapsama alınan firmalardan 119 firma (40 grup) ile Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi (FYYS) bağitlanmıştır”*. FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama Yeniden yapılandırma; 27 firma ve 303 milyon TL olmuştur. *“Kasım 2019-Kasım 2020 dönemi*

*çinde, FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama kapsamına 64 adet firma (36 grup) alınmıştır. Kapsama alınan firmalardan 27 firma (10 grup) ile Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi (FYYS) bağitlanmıştır”*²⁵.

Son olarak ise, Ağustos 2021 tarihli Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları Aylık Raporu'na göre ise, *“FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama Yeniden yapılandırmada; 220 firma ve 69,9 milyar TL”*²⁶ olduğu görülmektedir. Yine aynı rapor uyarınca, *“Ekim 2019- Ağustos 2021 dönemi içinde, FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama kapsamına 397 adet firma (141 grup) alınmıştır”*²⁷. Son alt aylık dönemde kapsama alınan büyük ölçekli firma sayısının neredeyse ikiye katlanmış olduğu görülmektedir.

Görüldüğü üzere 2020 yılının Ekim ayından 2021 yılının Ağustos ayını kapsayan zaman diliminde, FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama kapsamına toplam 117 firma dahil edilmiş ve yine aynı zaman diliminde FYYÇA anlaşması imzalanan firmalara 108 firma daha eklenmiştir.

TBB'nin raporlarında yer alan veriler COVID-19 salgınının ilerleyen günlerde ekonomi üzerinde yaratacağı olumsuz etkilerle birlikte değerlendirildiğinde, ilerleyen süreçte daha çok firmanın FYY başvurusunda bulunacağını ve daha fazla firmayla FYYS bağitlanacağını göstermektedir. Zira salgının ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerine ilişkin Türkiye'de azımsanamayacak sayıda işletme sahiplerinin katıldığı bir araştırmaya göre (894 kişi)²⁸; salgının dünyada birçok iktisadi faaliyet

²⁵ **Türkiye Bankalar Birliği**, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları Aylık Raporu Kasım 2020, İstatistikî Raporlar, <https://www.tbb.org.tr>, s.e.t. 13.01.2021.

²⁶ **Türkiye Bankalar Birliği**, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları Aylık Raporu Ağustos 2021, İstatistikî Raporlar, <https://www.tbb.org.tr>, s.e.t. 03.10.2021.

²⁷ **Türkiye Bankalar Birliği**, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları Aylık Raporu Ağustos 2021, İstatistikî Raporlar, <https://www.tbb.org.tr>, s.e.t. 03.10.2021.

²⁸ **Nakiboğlu**, Aslıhan/İşık, Sevgül (2020) 'Kovid-19 Salgınının Ekonomi Üzerindeki Etkileri: Türkiye'de İşletme Sahipleri Üzerinde Bir Araştırma', *Turkish Studies*, 15(4), s.775, <<https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43368>>, s.e.t. 13.01.2021.

alanını daralttığı, tedarik zincirlerine zarar verdiği ve bu olumsuz etkinin tüm dünyayı küresel düzeyde iktisadi bir krize sürüklediği sonucuna varılmıştır²⁹.

III. FİNANSAL YENİDEN YAPILANDIRMA UYGULAMASI

A. FİNANSAL SEKTÖRE OLAN BORÇLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK VE ÇERÇEVE ANLAŞMALARLA İLİŞKİN KISA BİR DEĞERLENDİRME

FYY uygulamasına ilişkin mevzuatlar, başta 5411 sayılı Bankacılık Kanunu olmak üzere, 15 Ağustos 2018 tarihli toplam 11 maddeden oluşan Yönetmelik, 21 Kasım 2018 tarihinde 30602 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “*Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*”, 12 Eylül 2019 tarihinde Mükerrer 30886 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan önceki yönetmeliğin bazı hükümlerinde değişiklik yapan “*Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*”, TBB tarafından 9 Ekim 2019 tarihinde yayımlanan, banka ve diğer mali kurumlara 25 Milyon TL ve üzerinde kredi borcu bulunan şirketler için uygulama alanı bulan “*Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Büyük Ölçekli Uygulama*” ve 8 Kasım 2019 tarihinde yayımlanan, banka ve diğer mali kurumlara 25 Milyon TL’den az borcu bulunan şirketler için uygulama alanı bulan

“*Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Küçük Ölçekli Uygulama*”dır.

Son olarak önemle değinmek gerekir ki, TBB, bu yıl içerisinde, 8 Temmuz 2021 tarihli “*Banka ve Diğer Mali Kurumlara 100 Milyon TL ve Üzerinde Kredi Borcu Bulunan Şirketler İçin Uygulama*”yı kapsayan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmasını (Büyük Ölçekli Uygulama)³⁰ ve “*Banka ve Diğer Mali Kurumlara 100 Milyon TL’den Az Borcu Bulunan Şirketler İçin Uygulama*”yı kapsayan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmasını (Küçük Ölçekli Uygulama)³¹ yayımlamıştır. Aşağıda detaylıca açıklanacağı üzere, 8 Temmuz 2021 tarihli çerçeve anlaşmalarla, yeniden yapılandırma süreçlerinin daha etkili bir şekilde işletilebilmesi için önceki tarihli çerçeve anlaşmalarda değişiklikler yapılmıştır³².

1. 8 Temmuz 2021 Tarihli Büyük Ölçekli Şirketler İçin Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması ile Getirilen Yenilikler

“*Büyük Ölçekli Şirketler İçin Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması*”nda yapılan başlıca değişiklikler şunlardır³³.

- 9 Ekim 2019 tarihli FYY Çerçeve Anlaşması uyarınca, borçlunun büyük ölçekli uygulama kapsamına alınabilmesi için başvuru tarihi itibarıyla Alacaklı Kuruluşlara (AK) olan anapara borç toplamı 25 milyon TL ve üzerinde olmalıydı. Ancak 8 Temmuz 2021 tarihli Çerçeve Anlaşma uyarınca bir

²⁹ Nakiboğlu/Işık, s. 788.

³⁰ Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Büyük Ölçekli Uygulama, <https://www.tbb.org.tr>, s.e.t. 03.10.2021.

³¹ Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Küçük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), <<https://www.tbb.org.tr>>, s.e.t. 03.10.2021.

³² Küçük Ölçekli Şirketler İçin Kamuoyu Duyurusu; Büyük Ölçekli Şirketler İçin Kamuoyu Duyurusu, s.e.t. 05.10.2021.

³³ Büyük Ölçekli Şirketler İçin Kamuoyu Duyurusu.

borçlunun FYY büyük ölçekli uygulama kapsamına alınabilmesi için kural olarak borç toplamının 100 milyon TL ve üstü olması gerekmektedir. Ayrıca değinmek gerekir ki, 8 Temmuz 2021 tarihli Çerçeve Anlaşmaları uyarınca banka ve diğer mali kurumlara 25 Milyon TL'den az olan firmalar Küçük Ölçekli Uygulamaya tabidirler.

- 8 Temmuz 2021 tarihli Büyük Ölçekli Şirketler için FYY Çerçeve Anlaşmasıyla yeni bir düzenleme getirilerek, finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınacak borçluların mali durumunun tespitinin makul sürede sonuçlandırılmasının Lider Banka'nın gözetiminde olduğu belirtilmiştir³⁴.

- FYY Büyük Ölçekli Uygulama Çerçeve Anlaşmasına pandeminin de etkisiyle "Geçici Madde"³⁵ eklenerek "...01.03.2020-30.09.2020 tarihleri arasındaki FYY başvuruları için ek süre (180 Gün) ve ilave başvuru hakkı (60 gün)..."³⁶ tanınmıştır.

- Son olarak, TBB'nin 16 Temmuz 2021 tarihli duyurusu uyarınca, 8 Temmuz 2021 tarihli Çerçeve Anlaşmalarla, "Uygulamadaki sorunların çözümlenmesini teminen ilave maddeler getirilmiştir."³⁷ Bunlardan bazıları sırasıyla, "Genel Prensipler ve Tarafların Yükümlülükleri" başlıklı VII. bölüme eklenen 20, 21, 22 ve 23'üncü maddeler, "Uygulama Süreci Prensipleri" başlıklı VIII. bölüme eklenen son iki paragraf ve "Çerçeve

Anlaşmasının Değiştirilmesi" başlıklı XIV. Bölüme eklenen "Geçici Madde"dir.

Bu aşamada ifade edilmesi gerekir ki, çalışmanın devamında "Yönetmelik" ifadesi kullanılırken 15 Ağustos 2018 tarihli Yönetmelik; "Çerçeve Anlaşma" ifadesi kullanılırken ise 8 Temmuz 2021 tarihli FYY Çerçeve Anlaşması Büyük Ölçekli Uygulama kastedilmektedir. Ek olarak, çalışmada yer yer 2019 tarihli Çerçeve Anlaşmalara da karşılaştırılmalı olarak değinilmiştir.

2. Yönetmelik ve Çerçeve Anlaşmalar Arasındaki İlişki

Yönetmelik, FYY uygulamasının kapsamı, tarafları, yeniden yapılandırma çerçeve anlaşmaları, anlaşmaların içermesi gereken asgari unsurlar ve yeniden yapılandırma sürecinin nasıl işlemesi gerektiğine ilişkin genel bir çerçeve çizerek sürece ilişkin detaylı düzenlemelerin yapılmasını TBB tarafından hazırlanan ve yayımlanan çerçeve anlaşmalara bırakmıştır.

Örneğin, ilgili Yönetmeliğin, "sözleşmeler" kenar başlıklı 9. maddesinin 3. fıkrasıyla, "Alacaklı Kuruluşlar" dışında kalan "Diğer Alacaklılar"ın da FYY sözleşmesine taraf olabilmesine imkân tanımış, buna rağmen diğer alacaklıların FYY'ye nasıl taraf olabileceği ve buna ilişkin şartlar yönetmelikle düzenlenmemiştir. Yönetmelik, diğer alacaklıların FYY'ye katılmasına ilişkin koşulların düzenlenmesini Çerçeve Anlaşmalara bırakmıştır. Buna göre, Çerçeve Anlaşmanın, VI. bölümünün "1" numaralı paragrafında, "AKK'nın diğer alacaklıları FYY'ye kabulü, AKK'ya üye Alacaklı Kuruluşlar'ın alacak

³⁴ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.4, <<https://www.tbb.org.tr>>s.e.t. 06.10.2021.

³⁵ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.14.

³⁶ Büyük Ölçekli Şirketler İçin Kamuoyu Duyurusu.

³⁷ Büyük Ölçekli Şirketler İçin Kamuoyu Duyurusu.

toplamının 2/3'ünü ve AKK'ya üye Alacaklı Kuruluşlar'ın en az ikisini temsil eden Alacaklı Kuruluşlar'ın aynı yöndeki kararıyla olur" şeklinde bir düzenleme yapılmıştır³⁸. Bu kapsamda Alacaklı Kuruluşlar Konsorsiyumu'nun (AKK) onay vermesiyle birlikte diğer alacaklılar da FYY sözleşmesi kapsamında alacaklarını talep edebilecektir. Bu imkân ise, FYY'nin, Konkordato ile Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması kurumları yerine geçebilecek "külli icra dışı" bir yeniden yapılandırma alternatifi olmasının yolunu açmıştır.

Değerlendirilmesi gereken bir diğer hüküm ise, Yönetmeliğin 4. maddesinin 1. fıkrasında yer alan "Finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınacak borçluların, mali durumlarının ve bu kapsamda borçlarının yeniden yapılandırılması veya yeni bir itfa planına bağlanması sonucunda borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacağına tespit edilmesi şarttır. Bu tespit yapılmamasına ilişkin esas ve usuller Çerçeve Anlaşmalarında gösterilir." şeklindeki düzenlemedir. Bu düzenleme her ne kadar 21 Kasım 2018 tarihli Yönetmelikle değişikliğe uğramış ve 12 Eylül 2019 tarihinde yayımlanan bir yönetmelikle Yönetmelikten çıkarılmış olsa dahi uygulama açısından herhangi bir değişiklik olmamıştır. Zira yine Çerçeve Anlaşmanın, V. bölümünün, "c" paragrafında firmanın mali durumunun tespiti nasıl ve kimler tarafından yapılacağı alternatifli olarak düzenlenmiştir³⁹. Bu kapsamda, düzenleme ilk olarak, borçlunun mali durumunun tespiti ve borçlu işletme hakkında FYY'nin uygulanabilirliğine ilişkin değerlendirmenin, bağımsız denetim kuruluşlarınca yapılabileceği belirtilmiştir. İkinci olarak, bu tespit ve değerlendirme Alacaklı

Kuruluşlar'ın alacak tutarlarına göre en az 2/3'ü ve en az ikisinin kararıyla belirlenen, "yeterli bilgi ve uzmanlığa" sahip kuruluşlara da yaptırılabilir. Son olarak ise, Alacaklı Kuruluşlar, borçlunun mali durumunu tespit ederek borçlu işletme hakkında finansal yeniden yapılandırmanın uygulanabilir olup olmadığına karar verebilecektir. Ancak önemle belirtmek gerekir ki, Alacaklı Kuruluşların bu tespiti ve değerlendirmeyi yapabilmesi borçlunun kabülüne bağlıdır⁴⁰. Sonuç olarak, Alacaklı Kuruluşlar tarafından borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanamayacağına kanaat getirilen borçlular FYY kapsamına alınmayacaktır.

Kanaatimizce, her ne kadar BDDK tarafından yayımlanmış bir yönetmelik mevcut da olsa, FYY sürecine ilişkin detaylı tüm düzenlemelerin, taraflarının alacaklı kuruluşlar olduğu, yine TBB tarafından hazırlanan ve yayımlanan Çerçeve Anlaşmalar ile düzenlenmesi, alacaklı kuruluşların gerektirilen fazla korunması anlamına gelmektedir. Zira alacaklıların korunması düşüncesiyle hazırlanmış İİK'de dahi alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesinin korunması göz ardı edilmemişken; henüz yeniden yapılandırma sürecinin başlarında olan borçlu firmaların mali sektör karşısında tek taraflı düzenlemelerle çaresiz bırakılmaması gerekir.

3. Finansal Yeniden Yapılandırma Küçük Ölçekli Uygulama

Çalışmada FYY incelenirken Büyük Ölçekli Uygulama dikkate alınmış olsa da bu aşamada kısaca Küçük Ölçekli Uygulamadan bahsetmek gerekir. Daha önce de izah edildiği üzere, şu an için yürürlükte olan 8 Kasım 2019 tarihli FYYÇA Küçük

³⁸ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.5; FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (9 Ekim 2019), s.5.

³⁹ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.4-5; FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (9 Ekim 2019), s.4-5.

⁴⁰ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.4.

Ölçekli Uygulama kapsamına alacaklı kuruluşlara anapara (nakit + gayri nakit) toplam borcu 25 milyon TL'den az olan borçlular başvurabilirken, Reket Kurumu'nun onayından itibaren yürürlüğe girecek olan 8 Temmuz 2021 tarihli FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulamaya göre banka ve diğer mali kurumlara 100 milyon TL'den az borcu bulunan şirketler küçük ölçekli uygulama kapsamına alınabilecektir. Ayrıca yine her iki tarihli Küçük Ölçekli Uygulama Çerçeve Anlaşmalar uyarınca, haklarında iflas kararı bulunan borçlular Küçük Ölçekli Uygulama kapsamına alınmamaktadır⁴¹. Değınmek gerekir ki, FYY Küçük Ölçekli Uygulama başvurusunun usulüne uygun bir şekilde ve gerekli belgelerle birlikte çerçeve anlaşmayı imzalamış en yüksek alacağa sahip üç alacaklı kuruluştan birine yapılması gerekir⁴². Başvurunun ilk başvuru yapılan alacaklı kuruluş tarafından kabul edilmemesi halinde, başvuru geriye kalan ikinci ve üçüncü alacaklı kuruluşlara sırasıyla yapılabilecektir⁴³. Başvuruyu kabul eden alacaklı kuruluş süreci içerisinde “Başvuruyu Kabul Eden Alacaklı Kuruluş (BKEAK)”⁴⁴ olarak adlandırılmakta olup üç alacaklı kuruluştan herhangi birinin başvurusu kabul etmemesi durumunda süreç başlamayacaktır⁴⁵. Büyük Ölçekli Uygulama ile Küçük Ölçekli Uygulama'ya ilişkin düzenlemeler amaç ve uygulama prensipleri açısından büyük ölçüde benzer olsa da, başvuran işletmelerin borç miktarlarından bağımsız olarak küçük ölçekli uygulama süreci büyük ölçekli uygulama süreciyle karşılaştırıldığında kanaatimizce, göze çarpan en önemli farklılıklar sırasıyla şunlardır:

- Büyük ölçekli uygulamada, müzakere süreci sonucunda yeniden yapılandırma kararı verilirken, küçük ölçekli uygulamada müzakere sürecinin yerini, BKEAK'nın başvurusu kabul ettiği tarihten itibaren “15 (+5) iş günü”⁴⁶ içinde hazırladığı yapılandırmaya ilişkin “ön teklif” almaktadır. FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama, “Uygulama Süreci Prensipleri” başlıklı VIII. Bölüm uyarınca, BKEAK yapılandırmaya ilişkin ön teklifini Alacaklı Kuruluşlar'a iletir. Alacaklı Kuruluşlar ise teklifi almalarını müteakip kural olarak en geç 10 iş günü içinde ön teklifi değerlendirerek görüşünü BKEAK'ye bildirir. BKEAK, görüş bildirme süresini 5 iş günü daha uzatma hakkına sahiptir. Bu aşamada önemle belirtmek gerekir ki, Alacaklı Kuruluşlar, bir önceki paragrafta belirtilen süreler içinde BKEAK'ye dönüş yapmadıkları takdirde, Alacaklı Kuruluşların ön teklif kapsamında yapılandırmayı uygun bulduğu kabul edilmektedir. BKEAK'nin sunduğu ön teklife ilişkin, “...alacak tutarı bakımından 2/3 çoğunluğun ve en az iki Alacaklı Kuruluş'un uygun görüşünün sağlanması halinde...” BKEAK, Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi'ni (FYYS) en geç 10 iş günü içinde hazırlayarak Alacaklı Kuruluşlar'a gönderir⁴⁷. Alacaklı Kuruluşlar kendilerine iletilen FYYS'yi en geç 5 iş günü içinde imzalayarak BKEAK'ye göndermesiyle birlikte, yeniden yapılandırma kapsamına

⁴¹ FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Kasım 2019), V/b, s.4; FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), V/b, s.4.

⁴² FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Kasım 2019), VIII, s.8; FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), VIII, s.8.

⁴³ FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Kasım 2019), VIII, s.8; FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), VIII, s.8.

⁴⁴ FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Kasım 2019), VI - 1, s.4; FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), VI - 1, s.4.

⁴⁵ FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Kasım 2019), s.11; FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.12.

⁴⁶ FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), VIII, s.8.

⁴⁷ FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama, VIII. Bölüm, s.9.

- alınmış olurlar⁴⁸. Ön teklife ilişkin aranan çoğunluk sağlanamazsa süreç sona erecektir.
- Büyük Ölçekli Uygulama ve Küçük Ölçekli Uygulamalarda süreci yöneten kuruluşlar birbirinden farklıdır. Zira Büyük Ölçekli Uygulamada, sürecin yönetilmesi, sonuçlandırılması ve gözetlenmesinde görevli kuruluş “*Lider Banka (LB)*” olarak adlandırılmışken, küçük ölçekli uygulamada “LB” bulunmayıp, “*Başvuruyu Kabul Eden Alacaklı Kuruluş (BKEAK)*” süreci yönetmekle ve sonuçlandırmakla yetkilidir.
 - Kanaatimizce, Küçük Ölçekli Uygulamada karşılıklı bir müzakere süreci olmadığından AKK’ye de gerek duyulmamıştır. Başka bir deyişle, Küçük Ölçekli Uygulamada AKK organizasyonu mevcut olmayıp bunun yerine süreç BKEAK tarafından Alacaklı Kuruluşlara sunulan tekliflerle ilerlemektedir.
 - Son olarak, Büyük ölçekli uygulamada borçlulara ilave kredi imkânı tanınırken küçük ölçekli uygulama kapsamında bu imkân borçlulara tanınmamıştır.

B. FİNANSAL YENİDEN YAPILANDIRMA BAŞVURUSU

1. Finansal Yeniden Yapılandırma Başvurusunda Bulunabilecek Borçlular

Yönetmeliğin 1. maddesi uyarınca Türkiye’de faaliyette bulunan bankalar, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri (Alacaklı Kuruluşlar) ile ticari kredi ilişkisinde bulunan borçlular bu kuruluşlar nezdindeki ticari kredi

borçlarına ilişkin olarak finansal yapılandırma başvurusunda bulunabilir. FYY kapsamına alınacak olan borçlular Çerçeve Anlaşmanın V. bölümünde sayılmıştır. Büyük ölçekli uygulama için borçlu olarak adlandırılan kişinin başvuru tarihi itibarıyla Alacaklı Kuruluşlara (AK) olan anapara borç toplamı 100 milyon TL ve üzerinde olmalıdır⁴⁹.

FYY kapsamına alınacak borçlunun mali durumunun borçlarının yeniden yapılandırılması veya yeni bir itfa planına bağlanması sonucunda iyileşeceğinin başka bir ifadeyle firmanın borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanacağını tespit edilmesi şarttır⁵⁰. Bu tespitin nasıl yapılacağı ise daha önce de ifade edildiği üzere, Çerçeve Anlaşmanın V. bölümünün “c” bendinde birden fazla seçenek şeklinde sayılmıştır⁵¹.

Ayrıca belirtilmesi gerekir ki, haklarında iflas kararı bulunan borçluların FYY kapsamına alınması mümkün değildir.

Her ne kadar mali kurumlara 100 Milyon TL’den az borcu bulunan şirketler Küçük Ölçekli Uygulama kapsamında değerlendiriliyor olsa da “*Çerçeve Anlaşması’nı imzalayan Alacaklı Kuruluşların alacak tutarı bakımından 2/3’ünün ve en az iki Alacaklı Kuruluşun olumlu görüşü ile riski 100 milyon TL’den az olan borçluların*”⁵² Büyük Ölçekli Uygulama Çerçeve Anlaşması kapsamında değerlendirilmesi mümkündür.

⁴⁸ FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama, VIII. Bölüm, s.9.

⁴⁹ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.4.

⁵⁰ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.4.

⁵¹ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.4.

⁵² FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.5.

2. Başvuru Usulü

Çerçeve anlaşmanın VIII. bölümünde başvurunun nasıl yapılması gerektiğinden ve devamındaki süreçlerden bahsedilmiştir.

Şöyle ki, FYY sürecine alınabilecek borçluların, en yüksek alacaklı üç Alacaklı Kuruluştan birine, Çerçeve Anlaşma EK 1’de yer alan Başvuru ve Taahhüt Mektubu’na uygun bir belge ve gerekli olan diğer belgelerle birlikte başvuruda bulunması gerekmektedir⁵³.

Yine Çerçeve Anlaşmanın VIII. bölümü uyarınca, başvurunun yapılmasını müteakip, kendisine başvuru yapılan Alacaklı Kuruluş en geç 3 iş günü içinde borçlunun beyanı doğrultusunda borçludan alacağı olan ve Çerçeve Anlaşmasına taraf Alacaklı Kuruluşlar’a bilgi vererek, bu Alacaklı Kuruluşlardan, alacaklarını ve varsa bunlara ilişkin teminatlarını bildirmesini talep eder. Alacaklı Kuruluşlar, bu bildirimini izleyen en geç 3 iş günü içinde başvuru alacaklı kuruluşun taleplerine ilişkin bildirimlerini başvuru Alacaklı Kuruluş’a iletirler⁵⁴. Kendisine başvuru Alacaklı Kuruluş, alacaklı kuruluşlar tarafından kendisine iletilen alacak tutarlarından oluşan bir döküm hazırlayarak, bu dökümü 3 iş günü içerisinde Alacaklı Kuruluşlar’la paylaşır. Paylaşımın ardından, borçlu işletmenin FYY başvurusunu takiben 10’uncu iş gününde, AKK tarafından LB seçimi yapılacaktır. Değirmek gerekir ki, LB seçimi yapılırken alacaklı kuruluşlarla paylaşılan döküm esas alınacaktır.

Lider Banka seçiminin yapılması, FYY sürecinde önemli bir aşamadır. Zira, Lider Banka, ilgili müzakerelerin yönetilmesi, sonuçlandırılması ve uygulamanın izlenmesi konusunda görev yapan bir

organ olarak FYY sürecinde karşımıza çıkmaktadır⁵⁵.

Değirmek gerekir ki, Çerçeve Anlaşmada, belirtilen durumlara ilişkin kararlar, kural olarak “AKK’ya üye Alacaklı Kuruluşlar’ın alacak toplamının 2/3’ünü ve AKK’ya üye Alacaklı Kuruluşlar’ın en az ikisini temsil eden Alacaklı Kuruluşlar’ın aynı yöndeki kararıyla” alınmaktadır. Ancak Çerçeve Anlaşmayla bir duruma ilişkin karar alınmasında genel durumun aksine açıkça özel bir nisap öngörülmüş ise bu durumda kararlar bu nisaba uyularak alınacaktır⁵⁶. Başka bir deyişle, çerçeve anlaşmada açıkça başka bir nisap öngörülmemişse her türlü hususa ilişkin kararlar VIII. Bölümün, 8’inci bendinde düzenlenen genel kural kapsamında alınacaktır.

3. Durumun Korunması Süreci

Alacaklı Kuruluşa usulüne uygun bir şekilde başvuruda bulunulması ve başvurunun ilgili Alacaklı Kuruluşlarla paylaşılmasıyla birlikte, başka bir şart aranmaksızın “Durumun Korunması Süreci” başlar. Bu sürecin amacı, tarafların gerek kendi aralarında gerekse borçlu ile aralarındaki “...hukuki statününün, teminat yapısının, ilişki düzeyinin ve borçlu ile ortaklarının mal varlıklarının...”⁵⁷ müzakere süresi boyunca korunmasıdır.

Ancak altı çizilmelidir ki, durumun korunması süreci, konkordato sürecinde geçici mühletin verilmesiyle birlikte borçlu hakkında takip yapılamamasına ilişkin düzenlemeden farklı olarak, alacaklı kuruluşlar arasında akdedilen bir sözleşme

⁵³ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.10.

⁵⁴ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.10.

⁵⁵ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.10.

⁵⁶ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.10.

⁵⁷ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.10.

niteliğinde olup⁵⁸ diğer alacaklıların borçlu hakkında takip yapmasını etkilemeyecektir.

Durumun korunması sürecinde, Alacaklı Kuruluşlar tarafından borçluya karşı, FYY konusu alacaklara ilişkin olarak;

- İcra takibi yapılamayacak,
- Zamanaşımı ve hak düşürücü süreler nedeniyle hak kaybına yol açacak durumlar hariç olmak üzere, mevcut takiplere devam edilemeyecek,
- Borçlu aleyhine FYY konusu alacaklara ilişkin olarak yeni takipler açılmayacak ve diğer yasal yollara başvurulamayacaktır.⁵⁹

Ayrıca belirtmek gerekir ki, durumun korunması sürecinde borçlunun da süreçten kaynaklanan bazı olumsuz edimleri yerine getirmesi gerekir. Bu doğrultuda, borçlu, durumun korunması sürecinin başlamasıyla birlikte, süreç sona erene kadar, “AKK üyeleri de dahil olmak üzere alacaklılar arasında (tek tek ya da grup halinde) farklılık yaratacak”⁶⁰ herhangi bir girişimde bulunamayacaktır. Ancak, başvuru tarihinden önce herhangi bir Alacaklı Kuruluş tarafından borçluya karşı başlatılmış yasal takipler sonucunda; satış günü alınmış, ihalenin feshi veya tasarrufun iptali davası devam ediyor yahut borç icra taahhüdüne bağlanmış yahut tasarrufun iptali davası devam ediyor ise, bunlar durumun korunması sürecinin dışında tutulacaktır⁶¹.

Pek tabii ki, durumun korunması sürecinden işlemleri etkilenmeyen alacaklı kuruluşların

kendilerine tanınan bu haktan feragat etmeleri mümkündür.

Durumun korunması sürecinin devam edip etmeyeceğine AKK tarafından ilk toplantıda karar verilir. Ancak, durumun korunması sürecine ilişkin ilk AKK toplantısında herhangi bir karar verilmiş veya süreç gündeme getirilmemişse, bu durumda AKK'nin susması durumun korunması sürecinin devam etmesi yönünde olumlu bir karar olarak kabul edecektir⁶².

C. FİNANSAL YENİDEN YAPILANDIRMA MÜZAKERE SÜRECİ

Finansal Yeniden Yapılandırma müzakere süreci, borçluya özel bir geri ödeme planı oluşturularak borçlunun borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanmasını sağlamayı amaçlayan yeni/değiştirilmiş bir geri ödeme planı oluşturulan ve işletmenin bu ödemeyi gerçekleştirebilmesi için işletmenin yönetiminde, işleyişinde ve malvarlığında değişikliklerin yapılabildiği, gerektiğinde ise borçluya ilave finansman sağlanmasının tartışıldığı, Alacaklı Kuruluşlara eşitliğe aykırı muamele yapılamayan, gizlilik esasını haiz müzakerelerden oluşan bir süreçtir. Kısaca, AKK üyelerinin, borçludan olan yüklü miktardaki ticari kredi alacaklarını tahsil edebilmek ve yapılandırma kapsamında ödemelerin fiili olarak gerçekleştirilebilmesini sağlamak için işletmelerin katlanması gereken külfetlerin ve tarafların yükümlülüklerinin tartışıldığı, istisnalar⁶³ saklı kalmak kaydıyla gizli bir süreçtir.

⁵⁸ Budak/Yağcı, s.28.

⁵⁹ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.11.

⁶⁰ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.11.

⁶¹ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.12.

⁶² FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.11.

⁶³ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), EK:1 Başvuru ve Taahhüt Mektubu, m.11, s.16.

Kural olarak AKK, Büyük Ölçekli Uygulama kapsamında, başvuru tarihinden itibaren 90 günlük süre içerisinde yeniden yapılandırma kararını oluşturmalıdır. Bununla birlikte, 90 günlük süre, AKK'ya üye Alacaklı Kuruluşlar'ın alacak toplamının 2/3'ünü ve AKK'ya üye Alacaklı Kuruluşlar'ın en az ikisini temsil eden Alacaklı Kuruluşlar'ın aynı yöndeki kararıyla en fazla 90 gün daha uzatılabilir⁶⁴. Bir kez daha belirtmek gerekir ki, müzakerelerin yönetilmesi ve sonuçlandırılmasından sorumlu organ büyük ölçekli uygulamada Lider Banka olup⁶⁵, nihai kararlar AKK tarafından alınmaktadır. Ancak, AKK, nihai kararlar kendisi tarafından verilmeye devam edilmek kaydıyla, ilgili borçlular ile yapılacak müzakereler, LB'nin önderliğinde, yine AKK üyelerinin hepsiyle değil de sürecin hızlı işlemesi bakımından yeterli sayıda AKK üyesinden oluşan bir heyet ile sürdürebilir.⁶⁶

Müzakere sürecinde de borçlu işletmeler korunarak süreç boyunca borçlu işletmeler “durumun korunması süreci”nden faydalanmaya devam edecektir⁶⁷.

Borçlu işletmelerin yeniden ekonomiye kazandırılabilmesi için uygulanabilecek Finansal Yeniden Yapılandırmalar ise Çerçeve Anlaşmanın “Genel Prensipler ve Tarafların Yükümlülükleri” başlıklı VII. Bölümünün, “1” numaralı paragrafında belirtilmiştir. Buna göre, her bir borçlu işletmenin içinde bulunduğu ekonomik duruma göre ve AKK'nin uygun görmesi halinde, yeniden yapılandırma sürecinde borçlu işletmelerin borçlarını ödeme kabiliyeti kazanabilmesi için,

“... ”

a. mevcut riskin yeniden ve borçlu bazında belirlenecek koşullarla vadeye bağlanması,

b. ilave finansman sağlanması, (işletme sermayesi amaçlı ve/veya gerek duyulduğunda yarım kalmış yatırımın veya yeni yatırımın finansmanı amacıyla),

c. borçlunun ana faaliyeti ile doğrudan ilgili olmayan faaliyetlerinin tasfiyesi,

ç. sermaye arttırımı,

d. yönetim değişikliği,

e. halka açılma,

f. iştirak ve varlık satışı,

g. ortaklık yapısının değiştirilmesi,

ğ. şirket hisseleri/hisse senetleri üzerinde AKK'ya dahil alacaklılar lehine rehin ve/veya intifa hakkı tesis edilmesi,

h. gerekli görülmesi halinde başvuruyu yapan borçlunun ortak ve birinci derece akrabalarının mal varlıklarının teminat olarak garameten AKK üyelerine verilmesi hususları dahil, burada sayılmayan ancak ilgili borçlunun ekonomiye kazandırılmasını teminen gerekli görülen değişiklikler (tek başına veya bir kısmı ya da tamamı bir arada olmak üzere) yapılabilir ya da yapılması ilgili borçludan talep edilebilir.”⁶⁸.

Görüldüğü üzere, yukarıda sayılan önlemler/değişiklikler tahdidi olmayıp, gerek duyulması ve AKK tarafından uygun bulunması halinde çoğaltılabilecektir.

Bu aşamada önemle değinmek gerekir ki, Çerçeve Anlaşmanın VII. Bölümünün 9'uncu

⁶⁴ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.9.

⁶⁵ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), EK1: Başvuru ve Taahhüt Mektubu, s.10.

⁶⁶ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.5.

⁶⁷ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.5.

⁶⁸ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.6.

bendinde, borçlunun finansal yeniden yapılandırma süreci boyunca gizlilik sürecinin tam olarak uygulanacağı belirtilmiştir. Bununla birlikte, ilgili madde, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na atıf yaparak sürecin gizliliğinin bankacılık sırrı ve müşteri sırrının korunmasına ilişkin hükümlerle de korunduğunun altını çizmiştir⁶⁹.

Ancak dikkat çekmek gerekir ki, müzakerelerin gizli olması her bir Alacaklı Kuruluşla ayrı ayrı pazarlık yapılabileceği, onlara farklı veya ayrıcalık yaratacak şekilde davranılabileceği anlamına gelmemektedir. Zira, borçlu FYY başvurusunda bulunurken, “*Mevcut alacaklılarımız arasında Şirketimizin inisiyatif kullanması ile oluşabilecek ayrıcalık veya farklılık yaratacak hiçbir uygulama ve düzenleme yapılmayacağı*”⁷⁰ taahhüt etmiştir.

Kanaatimizce, gizlilik prensibi, işletmelerin, FYY'ye başvurmalarının önemli ikinci sebebidir. Zira işletmeler, sürece aleniliğin dahil olduğu külli icra kapsamında düzenlenen yeniden yapılandırma müesseselerine başvurmak yerine ticari itibar kaybına uğramamak amacıyla söz sahibinin alacaklılar olduğu FYY sürecine başvurmayı tercih etmektedir.

D. MÜZAKERE SÜRECİNİN SONUÇLARI

Müzakere sürecinin sonunda iki ihtimal karşımıza çıkmaktadır. İlk ihtimal, usulüne uygun başvuruda bulunmuş bir borçlunun FYY kapsamına alınmasında herhangi bir sakınca görülmemesi ve yeniden yapılandırma müzakerelerinin başarı ile sonuçlanarak yeniden yapılandırma kararının oluşturulmasının ardından, kural olarak borçlu ile AKK üyeleri arasında FYY'nin imzalanmasıdır.

İkinci ihtimal ise kısaca ifade etmek gerekirse, FYY sürecinin yeniden yapılandırma kararı oluşturulamadan sona erdirilmesidir. İkinci ihtimal tek bir sonuç gibi görünse de aslında FYY sürecinin sona erdirilmesi, dolayısıyla yeniden yapılandırma kararı oluşturulamaması başlıca iki sebepten kaynaklanmaktadır. Bunlardan ilki, AKK'nin başvuru tarihinden itibaren kural olarak en fazla 90 gün, sürenin uzatılması kararıyla en fazla 180 gün içinde yeniden yapılandırma kararının oluşturulamaması. İkincisi ise, finansal yeniden yapılandırma müzakerelerinin olumsuz sonuçlanmasıdır.

1. Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmesinin İmzalanması

Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi, borçlu ile AKK üyeleri ve varsa AKK üyelerinin uygun göreceği diğer alacaklılar arasında akdedilen bir özel hukuk sözleşmesidir. Borçlu ile AKK üyeleri arasında gerçekleştirilen yapılandırma müzakereleri sonucunda, borçluyla imzalanan yeniden yapılandırma sözleşmesinin Alacaklı Kuruluşlar'ın alacaklarının 2/3'ünü oluşturan çoğunluğu tarafından imzalanması halinde, Çerçeve Anlaşması'nı imzalamış olan Alacaklı Kuruluşlar'ın tamamı tarafından alacakların yeniden yapılandırılması zorunludur.

FYY'nin hangi hususları içereceği Çerçeve Anlaşmanın X. bölümünün 2. paragrafında düzenlenmiştir. Bu kapsamda, her bir FYY, AKK'nin uygun göreceği diğer hususlarla birlikte;

- “a. AKK üyelerinin her birinin belirli bir tarih itibarıyla borçludan olan alacaklarının tespitini,

⁶⁹ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.7.

⁷⁰ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), EK1: Başvuru ve Taahhüt Mektubu, s.15.

- b. ilgili borçlunun bu kapsamda yapacağı geri ödeme yükümlülüklerinin vade yapısı ile tutarlarının belirlenmesini,
- c. sözleşmeye aykırılık hallerinin belirlenmesini ve buna ilişkin yaptırımları,
- d. FYY süresince uygulanacak fiyatlandırmayı (faiz, kar payı, komisyon vb.),
- e. izleme kriterlerini (yöntem, sıklık, içerik vb.)
- f. denetim mekanizmasının tanımını,
- g. borçlunun tüm hesaplarını, belgelerini inceleme yetkisini,
- h. genel olarak ve ayrıca her bir AKK üyesi için ayrı ayrı olmak üzere, alacağın süreç içindeki teminat yapısını,
- i. tarafların diğer yükümlülüklerinin tespitini,
- j. AKK'nın uygun göreceği diğer hususları⁷¹.

Yine X. bölümün 3. paragrafı uyarınca, borçlu, FYY's'den kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirdiği sürece, borçlu hakkında icra takibi yapılamayacak, FYYSS imzalanmadan önce başlanmış mevcut takiplere devam edilemeyecek, borçlu aleyhine yeni takipler başlatılamayacak, pek tabii ki diğer yasal yollara da başvurulamayacaktır⁷².

Tüm bunlarla birlikte, Çerçeve Anlaşmanın VII. Bölümünün "10"uncu bendine göre, FYY's'nin uygulanması sürecinde tarafların, FYY's'yi gözden geçirmeleri ve gerek görülmesi halinde onda "başlangıçta öngörülen temel prensiplerden uzaklaşmadan" değişiklikler yapabilmeleri mümkündür. Aynı bent uyarınca, söz konusu değişikliklerin yapılabilmesi için, "AKK üyelerinin en az ikisinin istemi ve AKK'ya üye Alacaklı Kuruluşlar'ın alacak

toplamının 2/3'ünü ve AKK'ya üye Alacaklı Kuruluşlar'ın en az ikisini temsil eden Alacaklı Kuruluşlar'ın aynı yöndeki kararı" gerekir.

2. Başvurunun Doğrudan Reddi

Çerçeve Anlaşmanın VIII. Bölümünün, üçüncü paragrafında başvurunun doğrudan reddi hususu düzenlenmiştir. Bu kapsamda, kendisine başvurulmuş Alacaklı Kuruluş, başvurunun, "Bankacılık teamüllerine aykırı, kötü niyetli, kabulü mümkün olmayan koşullar" içermesi gibi örneklendirilebilir sebeplerle başvurunun doğrudan reddedilmesine karar verebilir.

Buna göre, kendisine başvurulmuş alacaklı kuruluşun gerekçeli talebi doğrultusunda yapılan oy lamada, "AKK'ya üye Alacaklı Kuruluşlar'ın alacak toplamının 2/3'ünü ve AKK'ya üye Alacaklı Kuruluşlar'ın en az ikisini temsil eden Alacaklı Kuruluşlar'ın bu yöndeki oyuyla"⁷³ müzakere sürecine başlanmaksızın başvuru reddedilebilecektir.

IV. FİNANSAL YENİDEN YAPILANDIRMA UYGULAMASININ KONKORDATO İLE İLİŞKİSİ

Yukarıda FYY sürecinin tarihi gelişimine, Yeni İstanbul Yaklaşımına, FYY Çerçeve Anlaşmalarına değinerek çerçeve anlaşmalar doğrultusunda FYY müzakere sürecini ve müzakere sürecinin sonuçlarını uygulayıcılara yol göstermesi amacıyla detaylı bir şekilde açıklamıştık. Bu bölümde ise, FYY'nin konkordatoyla ilişkisi kapsamında uygulamada karşılaşılan veya mevcut düzenlemeler çerçevesinde karşılaşılabilecek muhtemel sorunlara

⁷¹ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.12.

⁷² FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.12.

⁷³ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021), s.10.

değnilerek bunlara yönelik çözüm önerileri sunulmaya çalışılmıştır.

Bilindiği üzere, 28.02.2018 tarih ve 7101 sayılı Kanun ile 2004 sayılı İİK'nin konkordatoya ilişkin hükümlerinde değişiklik yapılmıştır⁷⁴. Zira aynı kanunla iflasın ertelenmesi kurumu da kaldırılmış olduğundan, konkordato hükümlerinde yapılan değişikliklerin amacının, iflasın ertelenmesi kurumunun kaldırılmasıyla oluşan "...boşluğu doldurmak..."⁷⁵ ve 7101 sayılı Kanun öncesinde kullanılmaya elverişli olmayan konkordato hükümlerini kullanılabilir hale getirmek olduğu kabul edilmektedir⁷⁶. Yapılan değişiklikler kapsamında konkordato kurumu; "...işleyişi, süreci ve sonuçları..."⁷⁷ bakımından yeniden düzenlenmiştir⁷⁸.

Konkordato, borçlunun mahkeme denetiminde alacaklılarıyla anlaşarak borcunun vadesinde, miktarında veya her ikisinde de değişiklik yaparak borcunu ödeyebilmesine imkân sağlayan bir müessesedir⁷⁹. Ayrıca, konkordato, borçlu ile alacaklılarının menfaatini gerçekleştirirken, kamunun da menfaatlerini koruyan bir kurumdur⁸⁰. Yani borçlu borçlarını ödeyebilmek veya iflastan kurtulmak için konkordato talep edebilir⁸¹. Zira iflasın ertelenmesi kurumunun kaldırılmasıyla birlikte

borçlunun iflastan kurtulabilmesi için konkordato dışında başvurabileceği alternatif pek de kalmamıştır.

Bir görüş, konkordato sürecinin gereği gibi yönetilememesi halinde konkordato kurumunun finansal krize çözüm olamayacağını, hatta kurumun yönetimindeki aksaklıkların finansal krize yol açabileceğini savunmaktadır⁸². Bununla birlikte bir diğer görüş ise konkordato hükümlerinin kötüye kullanılmasını engellemek amacıyla konkordato geçici mühlet talep edilirken başvuruya eklenen belgelerden olan bilançolar teslim alındıktan sonra vergi incelemesi yapılabilmesi için ilgili yerlerden derhal bilgi talep edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır⁸³. Yine, Pekcanitez ve Erdönmez de mahkemenin yalnızca şekli bir denetim sonucunda geçici mühlet kararı vermesinin doğru olmadığını savunmakta olup bu görüşlerini İİK'nin 287'nci maddesinin gerekçesine dayandırmaktadır⁸⁴. Aksi takdirde uygulamada görüldüğü üzere konkordato müessesesinin kötü niyetli borçlular tarafından suiistimal edilmesiyle karşı karşıya kalınmaktadır.

Dolayısıyla hali hazırdaki durumda konkordato yapılan iyileştirmelerin uygulama açısından yeterli olmadığı, kanun koyucunun konkordato

⁷⁴ **Sarısozen**, M.Serhat(2019), 'İcra-İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler', 2. Baskı, Ankara, Yetkin, s.28.

⁷⁵ **Özekes**, s.49.

⁷⁶ **Uyar**, Talih (2019), 'Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri', 2. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi, s.1.

⁷⁷ **Özekes**, s.49.

⁷⁸ **Özekes**, s.49; **Uyar**, s.1; **Pekcanitez**, Hakan / **Erdönmez** Günay (2018), 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 4.

⁷⁹ **Atalı**, Murat/**Ermeneek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin, İcra ve İflâs Hukuku, 4. Bası, Ankara, Yetkin Yayınları, s.617; **Pekcanitez**, Hakan/**Atalay**, Oğuz/ **Sungurtekin Özkan**, Meral/**Özekes** Muhammet (2018), İcra ve İflas Hukuku, 5. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s.441;

Pekcanitez/Erdönmez, s. 4-5; **Akyürek**, Ayhan/**Akyürek**, Remziye (2019), Konkordato Hukuku, Ankara, Yetkin, s.26.

⁸⁰ **Tanrıver**, Süha (2001) 'Konkordato Prosedürün İslahı ile İlgili Bazı Düşünceler', Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 50, S: 3, s.1-2; **Sarısozen**, M. Serhat (2020), Konkordato, Ankara, Yetkin, s.84-85.

⁸¹ **Bozdoğan**, Abdülkadir (2020), 'Konkordato ve Konkordato Alacaklılar Toplantısı (Uygulamalı)', Ankara, Yetkin Yayınları, s.18.

⁸² **Karacan**, Sami (2018) 'Konkordato Finansal Krizde Çözüm mü?', Uluslararası Turizm, İşletme, Ekonomi Dergisi, 2 (2), s.112.

⁸³ **Akkuş**, Muhammed Sami (2018) 'Konkordato Kurumu Ve Firmaların Konkordato İlanının Ekonomik Ve Mali Etkileri', <https://www.researchgate.net> s.22, s.e.t. 21.01.2021.

⁸⁴ **Pekcanitez/Erdönmez**, s.23-24.

kurumuna yüklediği anlam ile borçluların konkordatoyu kullanma amaçlarının birbirinden farklı olduğu ve kurumun çoğunlukla kötüye kullanıldığı görülmektedir.

Geçtiğimiz dönemlerde, iflasın ertelenmesi kurumunun kaldırılması ve bunun sonucunda konkordato hükümlerinde yapılan değişiklikler sonucunda elinde iflasın ertelenmesi kurumu da kalmayan borçluların konkordatoya gösterdikleri ilgi konkordato başvurularının artmasına neden olmuştu. Kanımızca, yakın gelecekte borçlu firmaların FYY başvurularında konkordatoya oranla artış olacaktır. Zira konkordato sürecinin başarıya ulaşmasında önemli bir paya sahip olan mali kesim alacaklıları konkordato sürecinde borçlunun konkordato teklifiyle tatmin olmamakta bu tatminsizlik ise konkordato sürecinin başarıya ulaşmasını engellemektedir. Hal böyle olunca, ticari kredi borçluları, geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmek amacıyla, konkordato sürecine girerek işletmelerinin devamlılığını riske atmak yerine FYY uygulamasına başvurmayı tercih etmektedir.

Ek olarak, aranılan bir bilgiye ulaşmanın saniyeler sürdüğü, sosyal medyada paylaşılan bir içeriğin yine saniyeler içerisinde milyonlara ulaştığı teknoloji çağında işletmelerin ticari itibarlarını korumaları daha da zorlaşmıştır. Dolayısıyla, FYY müessesine başvurulardaki artışın diğer bir önemli nedeni ise kanımızca, işletmelerin ticari itibarlarını koruma kaygısıdır. Zira, FYY müzakere sürecinin gizlilik prensibi çerçevesinde sürdürülmesi ve gizliliğin müşteri sırrı olarak özel kanunlarla korunması⁸⁵, ticari kredi borçluları nezdinde sahip oldukları maddi mal varlıkları kadar önem arz etmektedir.

Bununla birlikte, mevcut yasal düzenlemeler gereği yeniden yapılandırmaya başvuran borçlular sonradan konkordato sürecine dahil olamayacak mali sektör dışında kalan diğer alacaklıların da AKK tarafından kabul edilmemesi halinde borçluların diğer alacaklılara karşı kendilerini koruyamama durumu gündeme gelecektir. Bu durum ise, halihazırda ekonomik sorunlar içinde olan borçlunun durumunun daha da kötüye gitmesine, borçlu tacir ise iflasının istenerek FYY anlaşmasının hükümsüz kalmasına neden olacak, borçlu içinden çıkamayacağı bir sürece girmek zorunda kalacaktır. Bu kapsamda, sürecin borçlu bakımından daha sağlıklı ve etkili ilerleyebilmesi için hem FYY uygulamasına ilişkin mevzuatlarda hem de konkordatoya ilişkin düzenlemelerde süreçlerin birlikte uygulanmasını sağlayacak nitelikte değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

Bu bölümde, dört ana başlık altında dört farklı konu açıklanmaya çalışılacaktır. İlk olarak, borçlu işletmelerin FYY müzakere sürecinde iflas veya konkordato talebinde bulunup bulunamayacağı hususuna değinilecektir. İkinci olarak, konkordato mühleti içinde borçlunun FYY başvurusunda bulunmasının mümkün olup olmadığı tartışılacak; ardından FYY ve konkordatonun birlikte uygulanmasında rehinli alacaklıların durumuna değinilecek; son olarak ise, konkordato ile FYY'nin nasıl birlikte uygulanabileceğinden bahsedilecektir.

⁸⁵ FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama, s.7.

A. FİNANSAL YENİDEN YAPILAN-DIRMA SÖZLEŞMESİ MÜZAKERESİ SÜRECİNDE BORÇLUNUN İFLAS VEYA KONKORDATO TALEBİNDE BULUNMASI HUSUSU

İlk olarak, borçlu, kural olarak iflasını talep etmekle yükümlü değildir. Ancak İİK, borçlunun kendi iflasını talep edebileceği halleri düzenlemekle birlikte bazı hallerde borçlunun iflasını talep etmesinin zorunlu olduğu halleri de hüküm altına almıştır⁸⁶. İİK’de borçlunun kendi iflasını talep etmek zorunda olduğu iki hal mevcuttur. Bunlardan ilki borçlunun mevcut ve bir yıl içinde muaccel hale gelecek borçlarını ödeyememesi hali (İİK 178/III), ikincisi ise sermaye şirketlerinin pasifinin aktifini karşılamayacak duruma gelmesi (İİK 179) halidir⁸⁷. İşte bu iki durumdan biri varsa, borçlu iflasını istemekle yükümlüdür. Bu yükümlülük hali ise FYY Çerçeve Anlaşmasının (8 Temmuz 2021) eki niteliğinde olan ve FYY başvurusunda bulunan borçlunun alacaklı kuruluşlardan birine sunması gereken “Başvuru ve Taahhüt Mektubu”nun 16. sayfasında “9” numaralı paragrafta yer alan “Şirketimiz ve ortaklarımız hakkında iflas/iflas erteleme ve/veya konkordato başvurusunda bulunmayacağımızı” şeklindeki taahhülle çelişmektedir⁸⁸. Zira İİK’de yer alan borçlunun kendi iflasını talep etme yükümlüğünün düzenlendiği hükümler emredici olup⁸⁹ borçlu iflasını talep etmediği takdirde İİK m. 310/b.10 hükmü uyarınca borçlu hakkında taksirath müflise ilişkin hükümler uygulanacak ve Türk Ceza Kanunu’nun 162. maddesi gereğince yine borçlu hakkında cezai yaptırım uygulanması da söz konusu olabilecektir⁹⁰. Bununla birlikte iflası talep etmekle görevli kişi

sermaye şirketinin yönetim kurulu ise bu durumda yönetim kurulunun ayrıca sorumluluğu da doğacaktır. Mevcut bu çelişki FYY Çerçeve Anlaşmaları hazırlanırken TBB’nin İİK’de yer alan düzenlemeleri gözden kaçırmamasından kaynaklanmaktadır.

Kanaatimizce, içinde “borçlu” ve “alacaklı” kavramlarının geçtiği herhangi bir düzenlenmenin hazırlanması sırasında bu düzenlemenin İİK hükümleri dikkate alınmaksızın yapılması, burada olduğu gibi uygulamaya yönelik sorunlar doğuracaktır.

Bu aşamada değinilmesi gerekir ki, İİK’nin 178/III ve 179’uncu maddelerine ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun (TTK) ise; anonim şirketler için, yönetim kurulunun çağrı ve bildirim yükümlülüğünün düzenlendiği “Sermaye Kaybı ve Borca Batık Olma Durumu” başlıklı, 376/III ve 377 maddelerine; limited şirketler için ise aynı kanunun 633’üncü maddesine kanun koyucu tarafından yeni bir düzenleme eklenebilir. İlgili maddelere eklenecek hükümler, FYY başvurusunda bulunurken iflas talebinde bulunmayacağını taahhüt eden ve süreç içerisinde iflasını istemekle mükellef hale gelen borçlunun FYY müzakereleri süresince hukuki ve cezai sorumluluğunun doğmasını engelleyecek nitelikte olmalıdır.

Buna göre, kanun koyucu tarafından, “Finansal Yeniden Yapılandırma başvurusunda bulunmuş olan borçlu, başvuru tarihini izleyen günden itibaren bu kanun ve İİK hükümleri/TTK hükümleri dolayısıyla kendi iflasını taleple mükellef hale gelse bile, borçlunun kendi iflasını talep etme yükümlülüğü, FYY müzakereleri süresince askıdadır.

⁸⁶ **Atalı/Ermenek/Erdoğan**, s.547; **Pekantez/Atalay/Sungurtekin Özkan/Özekes**, s.376.

⁸⁷ **Atalı/Ermenek/Erdoğan**, s.548-549; **Pekantez/Atalay/Sungurtekin Özkan/Özekes**, s.378.

⁸⁸ **Budak/Yağcı**, s. 27.

⁸⁹ **Budak/Yağcı**, s. 27.

⁹⁰ **Yıldız**, Cihangir (2007) ‘Alacaklıların Ve Borçlunun Talebiyle Doğrudan Doğruya İflas’ (Yüksek Lisans), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 104-105.

Borçluya tanınan bu muafiyet müzakere sürecinin sonuçlanmasını müteakip sona erecektir.” şeklinde bir düzenleme İİK ve TTK’ye eklenebilir.

Ancak önerdiğimiz bu düzenleme, pek tabii ki borçlunun diğer alacaklılarının borçlu işletmelerin iflasını talep etmesine veya diğer alacaklıların borçlu işletmeler hakkında konkordato talebinde bulunmalarına engel olmayacaktır. Kaldı ki, Çerçeve Anlaşmanın, “*Finansal Yeniden Yapılandırma Uygulanacak Borçlular*” başlıklı V. bölümünün “b” bendinde, FYY süreci devam ederken işletme aleyhinde iflas kararı verilmesi halinde borçlu işletme hakkında temerrüt hükümleri uygulanacağı belirtilmiştir. Aksi takdirde, FYY kapsamı dışında kalan diğer alacaklıların böyle bir durumla karşı karşıya kalması bu alacaklıların hak arama özgürlüğüne müdahale niteliği taşıyacaktır.

Önerdiğimiz değişikliklerin kanun koyucu tarafından yapılması halinde, “*askı süreci*” olarak adlandırdığımız; borçlunun kendi iflasını talep etme yükümlülüğünden muaf tutulduğu sürecin sona ermesini müteakip; borçlu FYY müzakere sürecinin sonucu doğrultusunda iki farklı ihtimalle karşılaşabilir.

Bunlardan ilki, askı sürecinin FYY müzakerelerinin olumlu sonuçlanmasıyla sona ermesidir. Bu durumda, borçlunun içinde bulunduğu askı süreci kendiliğinden sona ererken, eş zamanlı olarak askıda olan borçlunun kendi iflasını talep etme yükümlülüğü de kendiliğinden ortadan kalkacaktır. Nitekim müzakerelerin olumlu sonuçlanmasıyla, borçlu FYY sözleşmesini de imzalayarak artık finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınmış ve borçlarını geri ödeme kabiliyetini haiz bir borçlu olarak ticari hayatına devam edecektir.

İkinci ihtimal ise, çalışmanın önceki bölümlerinde detaylıca açıkladığımız herhangi bir nedenden dolayı borçlunun finansal yeniden yapılandırma kapsamına alınmaması ihtimalidir. Borçlunun FYY kapsamına alınmamasının en önemli nedeni müzakerelerin olumsuz sonuçlanmasıdır. Bu halde kanımızca, askı süreci müzakerelerin olumlu sonuçlanmasını müteakip yine kendiliğinden son bulacak ancak askı sürecinin son bulması, müzakere sürecinde şartları gerçekleşmiş olan borçlunun kendi iflasını talep yükümlülüğünün yeniden canlanmasına neden olacaktır. Dolayısıyla diğer şartların da gerçekleşmesiyle, borçlu işletme İİK m.179 kapsamında iflasını taleple; anonim şirket yönetim kurulu ise TTK m. 376/III bağlamında aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğini mahkemeye bildirerek mahkemeden iflasını talep edecektir⁹¹.

Bu noktada; borçlunun FYY başvurusunda bulunurken iflas talebinde bulunmayacağını taahhüt etmesi ve FYY müzakereleri süresince, borçlunun kendi iflasını talep etmekle yükümlü hale gelmesi arasındaki çelişkinin uygulamada sorunlara yol açması bir ihtimal dahilinde de olsa, vurgulamak isteriz ki, Çerçeve Anlaşmada yer alan ve borçlarını geri ödeme kabiliyeti kazanamayacağına kanaat getirilen borçluların yeniden yapılandırma kapsamına alınmayacağına ilişkin düzenleme hususu göz ardı edilmemelidir. Zira aslında kendi iflasını talep etmekle yükümlü olan borçlunun FYY başvurusunda bulunması halinde borçlu ile alacaklı arasında FYY sözleşmesinin akdedilmesi pek de mümkün görünmemektedir. Nitekim, kendi iflasını istemekle mükellef tutulan kişinin uygulama açısından borçlarını geri ödeme kabiliyetini kazanabilmesi olağan hayat

⁹¹ Şener, Oruç Hami (2017), Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku, 3. Bası, Ankara, Seçkin, s.384-385.

koşulları çerçevesinde kanımızca pek de mümkün görünmemektedir.

İkinci olarak ise, Çerçeve Anlaşmanın eki niteliğinde olan “Başvuru ve Taahhüt Mektubu”nun 16. sayfasında “9” numaralı paragrafta yer alan borçlunun kendi iflasını talep edemeyeceğine ilişkin taahhütte ek olarak aynı paragrafta FYY başvurusundan itibaren borçlu şirketin ve ortaklarının konkordato başvurusunda bulunmaları da yasaklanmıştır.

Borçlu bir işletmenin alacaklılarının, yalnızca Çerçeve Anlaşmaları imzalamış mali kesim alacaklılarından oluştuğunun ve borçlunun Çerçeve Anlaşmalara taraf olmayan sıradan alacaklılarının mevcut olmadığının düşünülmesi mümkün değildir. Bu nedenle, TBB tarafından yayımlanan Çerçeve Anlaşmalarla borçlunun “diğer alacaklılarla” müzakere edebileceği bir sürece girmesinin engellenmesi hem borçlu hem de borçlunun diğer alacaklıları bakımından adil değildir. Söz konusu engelin bir taahhüt niteliğini haiz olduğu düşülebilecek dahi olsa, kanımızca, FYY imzalandıktan sonra borçlunun konkordato talebinde bulunması sözleşmeye aykırılık niteliğinde kabul edilecek ve aykırılığın sonuçları ekonomik durumunu toparlamaya çalışan borçlu işletme için belki de telafisi mümkün olmayan zararlara yol açabilecektir. Bu durum ise borçlunun iradesini zayıflatarak borçlu işletmenin diğer alacaklılarla uzlaşmamasına, FYY dışında kalan alacaklıların ise alacaklarından mahrum kalmasına neden olmaktadır.

Nitekim, konkordato talep eden bir işletmenin borçlarını geri ödeyebilme kabiliyetini kazanabilmesinin olağan hayat koşullarında kendi iflasını istemekle mükellef olan bir şirketten daha yüksek olduğu şüphesizdir. Hal böyle olunca, FYY

başvurusunda bulunmuş ve müzakere sürecinde olan bir şirketin FYY kapsamında olmayan diğer alacaklılarla müzakeresinin engellenmesi; borçlu, FYY dışında kalan alacaklılar ve yine ülke ekonomisi için olumsuz sonuçlar doğuracaktır. Bu doğrultuda, borçlunun FYY müzakere süreciyle konkordato müzakere sürecini eş zamanlı olarak yürütebilmesine olanak tanıyan düzenlemelerin kanun koyucu tarafından yapılması gerekir. Zira, FYY kapsamına alınamayan, Çerçeve Anlaşmalara taraf olmayan diğer alacaklıların da haklarının korunması elzemdir.

Sonuç olarak, mevcut düzenlemeler kapsamında, FYY başvurusunda bulunmak için Alacaklı kuruluşa “Başvuru ve Taahhüt Mektubu”nu veren borçlu FYY müzakereleri sürecinde Konkordato başvurusunda bulunamayacak dahi olsa, bir sonraki başlıkta detaylıca açıklandığı üzere, FYY başvurusundan önce konkordato başvurusunda bulunmuş ve kendisine geçici mühlet veya kesin mühlet verilmiş bir borçlu FYY’ye başvurabilecektir⁹².

B. KONKORDATO MÜHLETİ İÇİNDE BORÇLUNUN FİNANSAL YENİDEN YAPILANDIRMA BAŞVURUSUNDA BULUNMASI

Konkordato mühleti içerisindeki borçlunun FYY başvurusunda bulunmasını engelleyen herhangi bir hukuki düzenleme 2004 sayılı İcra İflas Kanunu’nda ve Çerçeve Anlaşmalarda bulunmamaktadır.

Bu kapsamda konkordato mühleti içinde FYY uygulamasına başvuran borçlu hakkında, normlar hiyerarşisi gereğince İİK’nın hükümleri uygulanacaktır⁹³.

⁹² Budak/Yağcı, s. 27.

⁹³ Budak/Yağcı, s.29.

Yani, borçlu konkordato mühleti içerisinde, FYY başvurusunda bulunarak kredi borçlarının yapılandırılmasını Çerçeve Anlaşma'yı imzalayan Alacaklı Kuruluşlardan talep edebilme hakkına sahiptir. Mühlet içerisinde konkordato başvurusunda bulunabilmesine engel herhangi bir yasal düzenleme bulunmaması borçlu işletmeler için bir avantajdır. Zira, konkordato mühleti içerisinde rehinli mali kesim alacaklılarına teklifle giden borçlunun teklifinin mali kesim tarafından kabul edilmemesi halinde borçlunun konkordato süreci de başarısızlığa uğrayacaktır. Bu sorunun gündeme gelmemesi için borçlunun mühlet içinde FYY başvurusunda bulunmasının engellenmemesi gerekmektedir. Kaldı ki, finansal problemleri olan bir işletmenin alacaklılarının yalnızca mali kesim olan kredi kuruluşları olduğu düşünülmemeyeceğinden, konkordato ve FYY sürecinin paralel olarak yürütülmesinin önünü açan yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Mevcut durum dikkate alındığında mühlet içerisinde FYY başvurusunda bulunulmasına engel yasal bir düzenleme bulunmamasına rağmen fiili durum her iki müessesinin eş zamanlı yürütülmesine süreler bakımından müsait değildir.

İlk olarak, mühlet içerisinde FYY başvurusunda bulunmuş olan bir borçlunun, FYY müzakerelerinin süre uzatımıyla birlikte en fazla 180 gün içerisinde tamamlanarak yeniden yapılandırma kararının oluşturulması gerekmektedir. Ancak konkordato sürecinde borçlunun bazı işlemlerinin komiserin izni (İİK m. 297/I); bazı hallerde de mahkemenin (İİK m. 297/II) izni olmaksızın tek başına hareket etmesi mümkün olmadığından, FYY sürecinin zamanında 180 gün içerisinde tamamlanması durumu gündeme gelebilir. Konkordato mühleti içerisinde, borçlunun FYY başvurusunda bulunması, borçlunun ekonomik durumunu

iyileştirmek yerine konkordato sürecinin de olumsuz sonuçlanmasına neden olabilir. Başka bir ifadeyle, mühlet içerisinde yeniden yapılandırma kararının oluşturulması yönünde olumlu adımlar atılırken sürecin 180 günde tamamlanamaması nedeniyle konkordato süreci de başarısızlıkla sonuçlanabilir. Sonuç olarak, borçlunun, konkordato mühleti içerisinde FYY başvurusunda bulunabiliyor olmasının borçluya ekonomik açıdan zarar vermesi de yasal düzenlemelerdeki eksikler nedeniyle muhtemeldir.

İkinci olarak, bilindiği üzere geçici mühlet süresinin süre uzatımıyla birlikte en fazla 5 ay olması, yeniden yapılandırma müzakere sürecinin ise yine süre uzatımıyla birlikte en fazla 180 gün olması; yapılandırmanın geçici mühlet süresi içinde tamamlanamaması durumunu gündeme getirebilir. Zira, geçici komiser elindeki verilere dayanarak, FYY sürecinin tamamlanmasını beklemeksizin, konkordato sürecinin başarıya ulaşamayacağına dair olumsuz görüşünü içeren raporu mahkemeye sunarak kesin mühletin verilmesini engelleyebilir. Bu durumda borçlu, Alacaklı Kuruluşlar dışında kalan "diğer alacaklılar" karşısında çaresiz kalacaktır. Bu durum da aslında başarıya ulaşması muhtemel olan bir finansal yeniden yapılandırmanın başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olacaktır.

C. FYY VE KONKORDATONUN BİRLİKTE UYGULANMASINDA REHİNLİ ALACAKLILARIN DURUMU

Uygulamada FYY kapsamındaki alacaklı kuruluşların alacaklarının genellikle rehinle teminat altına alınmış olduğu dikkate alındığında rehinli alacaklıların alacaklarının rehinle karşılanan

kısımları konkordato sürecinden etkilenmeyecektir⁹⁴. Alacağın rehinle karşılanmayan kısmı ise konkordato hükümlerine tabi olacağından⁹⁵, bu kısım için konkordato komiseri kendisine bildirilen alacakları inceleyecek, bu konuda borçluyu açıklamada bulunmaya davet edecek ve borçlunun kabul ettiği alacaklar konkordato çoğunluğunun hesabında dikkate alınacaktır⁹⁶. Eğer borçlu rehinle karşılanmayan kısımları kabul etmeyecek olursa bu durumda alacaklar hakkında mahkeme karar verecektir. Ayrıca rehinle temin edilmeyen kısım FYY sürecinde de dikkate alınacağından FYY uygulamasının doğası gereği alacaklı kuruluşlar alacak miktarlarını kendileri bildireceğinden her iki alacak hesabının da birbirinden farklı çıkması kuvvetle muhtemeldir⁹⁷. Yapılan farklı hesaplamalar neticesinde, borçlu içinde bulunduğu her iki süreçten farklı sonuçlar alabilir⁹⁸.

Bir üstteki paragrafta da değindiğimiz üzere, rehinli alacaklılar konkordato sürecinden etkilenen alacaklılar değildir⁹⁹. Bu durum, bazen rehinli alacaklıların kendilerine tanınan bu imkânı kullanarak borçlunun durumunu daha da kötüleştirmesine neden olabilmektedir. Kanun koyucu da rehinli alacaklıların bu ayrıcalıklı durumunu dikkate alarak, İİK'nın 308/h maddesinde rehinli alacaklılara münhasır bir müzakere süreci düzenlenmiştir¹⁰⁰. Konkordato komiserinin daveti üzerine gerçekleşecek bu müzakerede¹⁰¹ veya müzakereyi takip eden yedi günlük iltihak süresi içinde rehinli alacaklıların, alacak miktarı itibarıyla üçte ikiyi aşan

çoğunluğu ile bir anlaşma hasıl olursa, komiser, imzalanan anlaşmaları tutanağa bağlayarak ve rehinli alacaklılarla anlaşma yapıldığını gerekçeli rapor ile mahkemeye bildirir¹⁰². Borçlunun tekliflerinin alacak miktarı itibarıyla üçte ikiyi aşan çoğunlukla kabul edilmesi hâlinde, borçlu ile anlaşamayan rehinli alacaklı, konkordato talep tarihinden itibaren, taraflar arasındaki sözleşmede kararlaştırılan temerrüt öncesi faiz oranı uygulanmak suretiyle, diğer rehinli alacaklılarla yapılan anlaşmalardan en uzun vadeli sine tabi olacaktır¹⁰³. Rehlinli alacaklılarla bir anlaşmaya varılamamışsa, bu husus da komiserin gerekçeli raporuna işlenecektir. Ancak rehinli alacaklıların yeniden yapılandırılmasına ilişkin projenin uygulamaya konulabilmesi için konkordato projesinin adı alacaklılar tarafından kabul edilmesi gerekmektedir¹⁰⁴.

Ayrıca değinmek gerekir ki FYY süreci ile rehinli alacaklılar ile müzakere sürecinin birlikte etkili bir şekilde işletilebilmesi için iki ayrı sürecin de birbiriyle uyumlu yönetilmesi gerekmektedir¹⁰⁵. Fakat süreçlerin uyumlu veya eş zamanlı yönetimi mevzu bahis rehinli alacaklılar olduğunda zorluk arz etmektedir. Zira İİK 308/h uyarınca borçlu, her rehinli alacaklı ile gizli ve ayrı ayrı görüşmek durumunda iken, FYY uygulamasında borçlunun her bir Alacaklı Kuruluş ile gizli ve ayrı ayrı görüşerek onlara farklı teklifler vermesi Çerçeve Anlaşma ve Başvuru ve Taahhüt Mektubu gereğince mümkün

⁹⁴ Budak/Yağcı, s. 29.

⁹⁵ Sarısözen (2020), s.451.

⁹⁶ Atalı/Ermenek/Erdoğan, s.679; Pekcanitez/Atalay/Sungurtekin Özkan/Özekes, s.467.

⁹⁷ Budak/Yağcı, s. 29.

⁹⁸ Budak/Yağcı, s. 30.

⁹⁹ Budak/Yağcı, s. 32.

¹⁰⁰ Sarısözen (2020), s.443-444.

¹⁰¹ Sarısözen (2020), s.444; Akyürek/Akyürek, s. 455.

¹⁰² Sarısözen (2020), s.445; Pekcanitez/Erdönmez, s.114; Akyürek/Akyürek, s. 455.

¹⁰³ Sarısözen (2020), s.446; Akyürek/Akyürek, s. 456.

¹⁰⁴ Budak/Yağcı, s. 32; Sarısözen (2020), s.449-450; Pekcanitez/Erdönmez, s.113-114.

¹⁰⁵ Budak/Yağcı, s. 32.

değildir¹⁰⁶. Dolayısıyla söz konusu zamanlamanın dikkatli yapılması ve müzakere sürecinin uzunluğunun FYY sürecini olumsuz yönde etkilemesine mâni olunması gerekmektedir. Zira, Budak ve Yağcı'ya göre rehinli alacaklılarla müzakere sürecinin FYY usulüyle birlikte uygulanması mümkün olup yararlı sonuçlar doğurması muhtemeldir¹⁰⁷.

Kanaatimizce FYY sürecinin ve İİK 308/h hükmünün birlikte yürütülmesi teorik açıdan avantajlı bir durum olarak gözüke de uygulama açısından mevcut düzenlemeler dikkate alındığında mümkün görünmemektedir. Zira FYY sürecinde Alacaklı Kuruluşlara tanınan alacaklarını ve yeniden yapılandırma şartlarını belirleme yetkisi, konkordato sürecinde ise borçlunun kendi teklifiyle rehinli alacaklılara gidiyor olması, alacaklarının neredeyse tamamı rehinli olan Alacaklı Kuruluşlar'ın müzakereye katılmaması sonucunu doğuracaktır. Bu durum ise İİK 308/h'de düzenlenen müzakere sürecinin olumsuz sonuçlanmasına neden olacaktır.

Sonuç olarak söz konusu iki müessesesinin birlikte işletilmesi gerek borçlu gerek ülke ekonomisi açısından olumlu sonuçlar doğuracak mahiyette olsa da alacaklı kuruluşlara Çerçeve Anlaşmayla tanınan geniş yetkiler borçlunun alacaklıların keyfi hareketlerine maruz kalması sonucunu doğuracak ve İİK 308/h hükmünün uygulanmasına engel olacaktır. Bir kez daha yinelemek gerekir ki borçlunun Çerçeve Anlaşmalara taraf olmayan ve mali kesim dışında kalan diğer alacaklılarının olduğu unutulmamalı, FYY dışında kalan diğer alacaklıların haklarının daha etkili bir şekilde korunabilmesi için mevzuatta konkordato ve FYY'nin eş zamanlı yürütülmesinin önünü açan değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

D. KONKORDATO İLE FİNANSAL YENİDEN YAPILANDIRMA UYGULAMASI NASIL BİRLİKTE UYGULANABİLİR?

Konkordato ile FYY'nin birlikte uygulanabilmesi teorik açıdan mümkün olup bazı durumlarda iki kurumun birlikte yürütülmesi firmaların devamlılığı için zorunluluk arz etmektedir. Keza firmanın alacaklılarının salt FYY usulüne tabi kredi kuruluşları veya faktöring şirketleri gibi mali sektör kapsamında yer alan alacaklılardan oluşması beklenemez.

Bu iki kurumun sağlıklı bir şekilde birlikte uygulanabilmesi için kanımızca iki şartın sağlanması gerekir. İlk olarak her iki yöntemin zamanlanması doğru planlanmalıdır. İkincisi, yönetimi alelade bir şekilde değil etkili olmalıdır. Etkili bir yönetimden bahsedebilmek için her iki müessesesinin uygulayıcılarının da her iki kuruma yeterince hâkim olması gerekir. Zira her ikisi de şekli ve sürelerin önem arz ettiği müesseseler olup sürece ve sürelere hâkim olmayan kişilerin sürecin yönetimini başarı ile tamamlaması kanaatimizce mümkün olmayacaktır.

İfade edilmesi gerekir ki, Çerçeve Anlaşmanın VII. bölümünün 16. paragrafı uyarınca, FYY müzakereleri kural olarak 90 gün içinde tamamlanmalı, yani 90 gün içerisinde yeniden yapılandırma kararı oluşturulmalıdır. Bu süre, AKK'ye üye Alacaklı Kuruluşların alacak toplamının 2/3'ünü ve AKK'ye üye Alacaklı Kuruluşların en az ikisini temsil eden Alacaklı Kuruluşların aynı yöndeki kararıyla en fazla 90 gün daha uzatılabilir. Bu durumda FYY müzakerelerinin en fazla 180 gün içinde tamamlanması gerekmekte olup aksi takdirde süreç yeniden yapılandırma kararının oluşturulamamasıyla sona erecektir. Konkordato süreleri üzerine

¹⁰⁶ Budak/Yağcı, s. 32-33.

¹⁰⁷ Budak/Yağcı, s. 32.

kurulu bir müessese olduğundan, FYY müzakereleri başarıya ulaşmadan borçlunun konkordato süreci olumsuz sonuçlanabilir. Budak/Yağcı'ya göre bu durumun borçlunun aleyhine sonuç doğurması için FYY müzakereleri “*özel durum*” olarak gösterilerek mahkemeden kesin mühletin uzatılması talep edilebilir. Kesin mühletin uzatılmasıyla birlikte FYY müzakerelerini başarıyla sonuçlandırabilmesi için gerekli olan zaman borçluya kazandırılmış olacaktır. Borçluya tanınan bu süre borçlu ve alacaklılar için kıymetli olduğu kadar ülke ekonomisi için de önemlidir. Zira bir firmanın üretime devam edebilmesi yalnızca firma sahibinin veya alacaklılarının menfaatine hizmet eden bir durum olmayıp firmanın üretimde devamlılığı ülke içi istihdam sağlanmasına da katkı sağlamaktadır.

Mevcut düzenlemeler çerçevesinde Finansal Yeniden Yapılandırma ve Konkordato birlikte uygulanabilmesi meselesi açısından kanaatimiz, sürecin içinden çıkılmaz bir hale gelmemesi ve borçlunun yeniden ekonomik refahına kavuşabilmesi için her iki müessese eş zamanlı uygulanmalıdır. Aksi takdirde, aşağıda belirtilen iki ihtimalle karşı karşıya kalınması kuvvetle muhtemeldir.

İlk ihtimal, FYY başvurusunda bulunurken, konkordato talep etmeyeceğine ilişkin taahhütte bulunmuş borçlunun, taahhütte aykırı davranarak konkordato talebinde bulunması halidir. Bu ihtimalde, Çerçeve Anlaşmalar kanun niteliğini haiz olmadığı için borçlu, kanımızca yalnızca özel hukuk sözleşmesi niteliğini haiz FYYSS sözleşmesine aykırı davranmış olacaktır ki bu durumda borçlunun sözleşmeye aykırılığa ilişkin yaptırımlara katlanma yükümlülüğü doğacaktır. Nitekim, borçlunun sözleşmeye aykırı davranmasının sonucunda katlanacağı ağır yükümlülükler, borçlunun içinde bulunduğu finansal yeniden yapılandırma sürecinin başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olabilecektir.

Borçlunun karşılaşması muhtemel olan bu olumsuz sonuçlar, dolaylı olarak borçlunun ekonomik durumunu daha da kötüleştirerek konkordatonun da başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olacaktır.

İkinci ihtimal ise, borçlunun konkordato mühleti içerisinde FYY başvurusunda bulunmuş olmasıdır ki bu ihtimalin gerçekleşmesine yasal veya akdi bir mâni bulunmamaktadır. İşte bu durumda, Çerçeve Anlaşmalara taraf olmayan diğer alacaklılarla konkordato süreci yürütülürken, Çerçeve Anlaşmasına taraf olan rehinli alacaklılarla da İİK m. 308-h da düzenlenen “*rehinli alacaklılarla müzakere*” süreci yürütülebilir. Ancak bu durumda, sürecin yönetilmesinden ve gözetilmesinden sorumlu olan organ FYY sürecinde Lider Banka iken, konkordato sürecinde, konkordato komiseri olacaktır. Bu durumda, özellikle konkordato komiserinin rehinli alacaklılarla olan müzakere sürecinde de rolü ve yetkisinin kapsamına ilişkin belirsizlik uygulamada tereddüt yaratacaktır. Keza Lider Banka ile komiser arasındaki ilişkinin, hak ve yetkilerin de düzenlenmesi gerekecektir.

Sonuç olarak, konkordato süreci ile FYY sürecin birlikte yürütülebilmesi, mevcut düzenlemeler kapsamında çeşitli tereddütleri barındırmaktadır. FYY sürecinde yalnızca mali kesime ait borçların dahil olması ve konkordatoda tüm alacaklılara eşit davranma yükümlülüğü dikkate alındığında, birlikte uygulamanın mevcut hükümler karşısında zor olduğu söylenebilir. Ancak, özellikle rehinli alacaklıların yalnızca (veya üçte iki çoğunlukla) finansal kesim olması halinde, konkordato süreci içerisindeki borçlunun, rehinli alacaklıları ile olan müzakerelerinin de FYY kapsamında yürütülebilmesi mümkün olur. Kanaatimizce, burada ortaya çıkabilecek yetki sorunları ve özellikle komiserin FYY sürecine etkisinin düzenlenmesi isabetli olur.

V. SONUÇ

İlk olarak, FYY her ne kadar 2001 krizinden bu yana Türkiye’de var olan bir kurum olsa da hukukçuların üzerinde çokça çalışma yaptığı bir alan değildir. Aynı şekilde, konkordato da kendi içinde karmaşık bir müessese olduğundan FYY sürecinde söz sahibi olan bankacılar da konkordato sürecine tam anlamıyla hâkim değillerdir. Bu eleştirinin haklılığı ise FYY ve Konkordatoya ilişkin düzenlemelerin birbirleriyle uyuşmamasından hatta bazı durumlarda çakışmasından anlaşılmaktadır. FYY uygulaması borçlu için bir çıkış yolu olarak düşünülse de yasal düzenlemeler incelendiğinde “*külli icra dışı*” bu yeniden yapılandırma kurumunda söz sahibinin alacaklı kuruluşlar olduğu açıktır. Söz konusu bu durum alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesinin sağlanmasında borçlunun aleyhinedir.

Bir değer husus ise, FYY’nin uygulamaya konulmasının temel nedeninin alacaklı kuruluşlarla borçlu arasındaki ticari kredileri yapılandırmak olduğu dikkate alındığında, borçlunun tüm alacaklılarının FYY uygulaması çatısı altında birleştirilmesi, başka bir deyişle borçlunun piyasaya olan tüm borçlarını FYY mekanizmasıyla yapılandırması kural olarak mümkün değildir. Bu nedenle, konkordato süreci ile FYY sürecinin birlikte yürütülmesi hususu kaçınılmaz olacaktır. Mevcut düzenlemeler dikkate alındığında, mühlet içindeki bir borçlunun FYY başvurusunda bulunmasına engel bir düzenleme bulunmazken FYY başvurusunda bulunmuş bir borçlunun konkordato talep etmesi Çerçeve Anlaşmalara aykırıdır. Konkordatonun başarıyla sonuçlanması bakımından FYY müzakerelerinin olumlu sonuçlanması ve FYY sözleşmesinin akdedilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda, konkordato ile FYY sürecinin eş zamanlı ve etkili olarak yürütülebilmesi için FYY Çerçeve Anlaşmalarının hukukçuların da görüşü alınarak yeniden düzenlenmesi

gerekmektedir. Zira FYY sürecinin İİK’den bağımsız düşünülmesi uygulama açısından şu an olduğu gibi sorun yaratmaya devam edecektir.

KAYNAKÇA

Akkuş, Muhammed Sami (2018) 'Konkordato Kurumu Ve Firmaların Konkordato İlanının Ekonomik Ve Mali Etkileri',

<https://www.researchgate.net/publication/332060790_KONKORDATO_KURUMU_VE_FIRMALARIN_KONKORDATO_ILANININ_EKONOMIK_VE_MALI_ETKILERI>, s.e.t. 21.01.2021.

Akyürek, Ayhan/**Akyürek**, Remziye (2019), Konkordato Hukuku, Ankara, Yetkin.

Atalı, Murat/**Ermenek**, İbrahim/**Erdoğan**, Ersin, İcra ve İflâs Hukuku, 4. Bası, Ankara, Yetkin.

Aydemir, Cahit/**Kaya**, Mehmet (2007), 'Küreselleşme Kavramı ve Ekonomik Yönü', Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, C: 6, S:20, s. 260-282,

<<https://dergipark.org.tr/tr/pub/esosder/issue/6134/82270> >s.e.t. 13.01.2021.

Bozdoğan, Abdülkadir (2020), Konkordato ve Konkordato Alacaklılar Toplantısı (Uygulamalı), Ankara, Yetkin Yayınları.

Budak, Ali Cem/**Yağcı**, Mustafa Okan (Mart 2020) 'Konkordato ve Finansal Yeniden Yapılandırma', Bankacılar Dergisi, S:112, s.16-46.

Eğri, Taha/**Doğaner**, Ayça (2020) 'Covid-19 ve Ekonomik Kriz: Kobiler Özelinde Bir Değerlendirme ve Politika Önerileri', İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Covid-19 Sosyal Bilimler Özel Sayısı, S: 37, s. 128-145.

Erten, Alper Efe (2006) 'Mali Durumu Bozulan Sermaye Şirketlerinin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması' (Yüksek Lisans), İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Gürçal, Semra, 'Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılmasında Yeni İstanbul Yaklaşımı', Özgün Law Firm,

<<http://www.ozgunlaw.com/trTR/HDetay/finansal-sektore-olan-borclarin-yenidenyapilendirilmasinda-yeni-istanbul-yaklasimi-494.html> >, s.e.t. 13.01.2021.

Karaca, S. Serdar (2010), 'Uluslararası Sermaye Hareketleri ve Kriz Sonrası Görünüm', Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, C:5, S:1, s. 157-173.

Karacan, Sami (2018) 'Konkordato Finansal Krizde Çözüm mü?', Uluslararası Turizm, İşletme, Ekonomi Dergisi, 2 (2), s.97-112.

Kartal, Mustafa Tevfik/**Binicioğlu Zengin**, Sinemis (2019) 'Türk Bankacılık Sektöründe Kredilerin Yapılandırılması Açısından Bir Dönüm Noktası: Finansal Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Yönetmelik'in Muhtemel Etkileri Üzerine Bir İnceleme', Yüksek Bilgili, Zeki (Editör), İşletme Ve Yönetim Bilimleri Uluslararası Kongresi, 22-23 Şubat 2019, İstanbul.

<https://www.researchgate.net/publication/331319611_Turk_Bankacilik_Sektorunde_Krediler_in_Yapilandirilmesi_Acisindan_Bir_Donum_Noktasini_Finansal_Sektore_Olan_Borclarin_Yeniden_Yapilandirilmesi_Hakkinda_Yonetmelik'in_Muhtemel_Etkileri_Uzerine_Bir_Inceleme >, s.e.t. 12.04.2021.

Koç, Selahattin (2010) 'Finansal Yeniden Yapılandırma: İstanbul Ve Anadolu Yaklaşımları, Sonuçları', Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, C: 11, S: 1, s. 35-55.

Nakiboğlu, Aslıhan/**Işık**, Sevgül (2020) 'Kovid-19 Salgınının Ekonomi Üzerindeki Etkileri: Türkiye'de İşletme Sahipleri Üzerinde Bir Araştırma', Turkish Studies, 15(4),s.765-789, <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43368>, s.e.t. 13.01.2021.

Özekes, Muhammet (2018) 'Elveda İflasın Ertelenmesi, Hoş geldin Konkordato', Franchise Market Türkiye, S:5 s. 48-50.

Öztek, Selçuk (Haziran 2005) 'İflasın Ertelenmesi', Bankacılar Dergisi, S:53, s. 23-72.

Pekcanitez, Hakan/ **Atalay**, Oğuz/ **Sungurtekin Özkan**, Meral/ **Özekes** Muhammet (2018), İcra ve İflas Hukuku, 5. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

Pekcanitez, Hakan/ **Erdönmez** Günay (2018), 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

Sarisözen, M. Serhat (2020), Konkordato, Ankara, Yetkin. (Kısaltılmışı: Sarisözen(2020)).

Sarisözen, M. Serhat(2019), İcra-İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler, 2. Baskı, Ankara, Yetkin. (Kısaltılmışı: Sarisözen(2019)).

Uyar, Talih (2019), Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri, 2. Baskı, Ankara, Bilge Yayınevi.

T.C. Sağlık Bakanlığı, Covid-19 Bilgilendirme Platformu, <<https://covid19.saglik.gov.tr/TR66494/pandemi.html>>;<<https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html>>, s.e.t. 08.04.2021.

Tanrıver, Süha (2001) 'Konkordato Prosedürün İslahı ile İlgili Bazı Düşünceler', Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C: 50, S: 3, s. 1-9.

Türkiye Bankalar Birliği, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları Aylık Raporu Ekim 2020,

<<https://www.tbb.org.tr/bankacilik/arastirma-ve-yayinlar/ozel-dosyalar/4489>>s.e.t. 13.01.2021.

Türkiye Bankalar Birliği, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları Aylık Raporu Kasım 2020,

<<https://www.tbb.org.tr/bankacilik/arastirma-ve-yayinlar/ozel-dosyalar/4489>>s.e.t. 13.01.2021.

Türkiye Bankalar Birliği, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Büyük Ölçekli Uygulama, (Kısaltılmışı: FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama)

<<https://www.tbb.org.tr/fyy/FYY%C3%87A%20B%C3%BCy%C3%BCK%20C3%961%C3%A7ekli%20Uygulama.pdf>>, s.e.t. 27.03.2021.

Türkiye Bankalar Birliği, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları Aylık Raporu Ağustos 2021, İstatistiki Raporlar, <<https://www.tbb.org.tr/bankacilik/arastirma-ve-yayinlar/ozel-dosyalar/4489>, s.e.t. 03.10.2021.

Türkiye Bankalar Birliği, FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama Çerçeve Anlaşması (8 Temmuz 2021), (Kısaltılmışı: FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021))

<https://www.tbb.org.tr/fyy/FYY%C3%87A%20B%C3%BCy%C3%BCK%20C3%961%C3%A7ekli%20Uygulama-072021.pdf>, s.e.t. 06.10.2021.

Türkiye Bankalar Birliği, Büyük Ölçekli Şirketler İçin Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Hakkında Kamuoyu Duyurusu 16 Temmuz 2021 (Kısaltılmışı: Büyük Ölçekli Şirketler İçin Kamuoyu Duyurusu), https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/Dokuman/8772/TBB_KD_FYYBO_160721.pdf, s.e.t. 05.10.2021.

Türkiye Bankalar Birliği, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Küçük Ölçekli Uygulama, (Kısaltılmışı: FYYÇA Küçük Ölçekli Uygulama)

<<https://www.tbb.org.tr/fyy/FYY%C3%87A%20K%C3%BC%C3%A7%C3%BCk%20%C3%96l%C3%A7ekli%20Uygulama.pdf>>, s.e.t. 27.03.2021.

Türkiye Bankalar Birliği, Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Küçük Ölçekli Uygulama (8Temmuz2021), (Kısaltılmışı: FYYÇA Büyük Ölçekli Uygulama (8 Temmuz 2021)) <<https://www.tbb.org.tr/fyy/FYY%C3%87A%20K%C3%BC%C3%A7%C3%BCk%20%C3%96l%C3%A7ekli%20Uygulama-072021.pdf>>,s.e.t. 03.10.2021.

Türkiye Bankalar Birliği, Küçük Ölçekli Şirketler İçin Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşması Hakkında Kamuoyu Duyurusu 16 Temmuz2021(Kısaltılmışı: Küçük Ölçekli Şirketler İçin Kamuoyu Duyurusu), https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/Dokuman/8773/TBB_KD_FYYKO160721.pdf, s.e.t. 05.10.2021.

Türkiye Bankalar Birliği (Haziran 2002) (Pelin Ataman **Erdönmez** tarafından derlenmiştir.), 'Finansal Yeniden Yapılandırma Programı', Bankacılar Dergisi, S:41, s. 9-20.

Yıldız, Cihangir (2007) 'Alacaklının ve Borçlunun Talebiyle Doğrudan Doğruya İflas' (Yüksek Lisans), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan etmektedir. Aksi bir durumun tespiti halinde Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi (TFM) hiçbir sorumluluğu kabul etmemektedir. Sorumluluk, çalışmanın yazarlarına aittir.

Katkı Oranı Beyanı: Söz konusu çalışmanın hazırlanması ve yazımı aşamasında yazarların katkı oranı %50 - %50'dir.

Varsa Destek ve Teşekkür Beyanı: Yoktur.

Çatışma Beyanı: Yoktur.

Ethics Statement: *The authors declare that ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In case of detection of a contrary situation, TFM does not have any responsibility and all responsibility belongs to the authors of the study.*

Contributions Statement: *Authors have contributed 50% - 50% into preparing and writing this study.*

Statement for Support and Appreciation If Any: *None.*

Statement for Conflict of Interest: *None.*